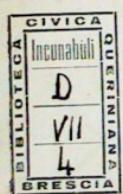




*D. D. 117 f. +
VII ms.
4 m 2 v. Lib. 132

Levata da 10: y. III, 12.
Martinengo perché
incunabuli



Indice:

- 1 - Virtù (de) de tutti psalui... - Bressa
per messer Thomaso ferante, Mcccclxxxxiii
- 2 - Virtutes patrumorum omnium - (manca
l'ultima carta) - [expressum Brixiae per
D. Thomam ferandum. anno dñi Mcccclxxxxiii
de meuse octobris]

M. 1

COMENZANO LE VIRTU DE TUTTI PSALMI
secondo autorita de molti sancti li quali se dicano devoutamente.

Psalmo primo.

Beatus uir. Vale ad ipetrar scientia: a dar bon consilio. Sancto Cassiodoro scriue quello dira feme lo di almancho xxii. di conti nui: ultimo apparegli langelo in visione e mostragli como debia drizar le opere sua a gloria de dio e de sua salute. .II.

Quare tremuerunt getes. Vale a confunder li inimici. uale secundo sancto Cassiodoro anche ad esser recevuto honoreuelmente da principi e rectori. Ancho ligato sopra lo ifermo cum deuotione molto zouta a sanita. .III.

Dñe qd multiplicati. Vale contra domestici inimici: et secundo sancto Cassiodoro a far star in pace cum li inimici soi. azote che ligato devoutamente sopra la iurisficta de la persona o sopra el capo sana. uale anche icôtra lhoste. .IV.

Cum invocaré. Quello dira la sera per si ouer per pximo sera exaudito in le tribulazione como scriue sancto Hieronymo. Azze sancto Cassiodoro che dicto tre fiate libera da periculi de mare e de altre aque. .V.

Verba mea. Ditto la matina ouer scritto in loci pericolosi i paisi in loci mudi salua li loci e habitanti in quelli como scriue sancto Hieronymo. ancho uale ad ipetrare le cose necessarie al uiuer. uale contra tentatione del demonio. uale contra bosardi e traditori. finalmente p questo in tute necessite serai exaudito. .VI.

Dñe ne in furore. Vale che ogni tristitia se uolta in gaudio del diuin amore. Azonze sancto Cassiodoro uale a uolter la mente del iudice: se per paura amore o precio uoleste dar falsa sententia contra nui e deuenita amico. .VII.

Dñe deus meus in te sperau. Vale secundo sancto Hieronymo a stabilir el stato tuo. uolta inimici e peccatori che no i corrano in la ira de dio. uale in tute necessite e maxime a carcerati. .VIII.

Dñe dñs noster. Vale a leuar la mente a dio & a confirmar la

A



mente de dio in nui. uale che tu ripolsi cū la māte e cum lo corpo.
VIII.

Confitebor tibi dñe. Vale a trouar cose occulte: & a cōfirmar
la fede in nui secundo sancto Hieronymo . sancto Cassiodoro uale
ad ipetrare gratia da principi e rectori como scriue anche san
to Augustino. X.

In ario confido. Vale ditto in giesa o loco de deuotione a libe
ratione de inimici. secundo sancto Hieronymo. Sancto Cassiodo
ro scriue: che dicto tre fiate sopra lo idiauolato ueramente libera.
XI.

Saluū me fac. Vale che dio ne sia adiutorio. Scriue sancto cas
siodoro che dicto tre fiate sopra lo inferno ueramente sera libe
rato per gratia de dio. XII.

Vñquo dñe. Vale dicto auanti lo crucifixo che banditi ritor
nino a casa. Ancho sancto Hieronymo sancto Augustino santo
Cassiodoro scriueno che libera da morte subitanee e catina e ue
tamente salua lhommo. XIII.

Dixit insipiens. Vale contra igrati superbi e biafematori . Fa
che lhommo e riputato grande e potente da tuti: honorato amato:
libera da rie persone e da mali loci. XIV.

Dñe qui habitabit. Vale per le persone maxime ecclesiastice
ad ipetrar purita. uale anche secundo Cassiodoro quando voi edi
ficar casa ouer palazzo quello e tutti habitanti flarano bene & in
pace: molti beni se faranno in quelli loci: e seruarasse le cose qua
le piace a dio. Scriue sancto Hieronymo medemo & azonze chi
spesso lo dira flara cū prosperita e benedictione nel stato suo sem
pre. XV.

Conserua me dñe. Vale a custodia del corpo e de laniima. Scri
ueno sancto Hieronymo e sancto Cassiodoro chi ogni di lo dira
non pora fir inganato dalchuno: p'sperata in tutto e senza fean
dalo uiuera quello di. XVI.

Exaudi me dñe. Vale in ciaschuna tribulacione del corpo e de

laniima: & ha tute virtu del supra dicto psalmo secundo san Hiero
nymo e sancto Cassiodoro. XVII.

Diligam te dic. Vale secundo sancto Cassiodoro dicto a zino
chii nudi contra tutti fulguri e sagitte. XVIII.

Celi enarrant. Vale ad ipetrar gratia da dio e da li apostoli:
secundo sancto Cassiodoro. uale mirabilmente ad annunciar la pa
rola de dio firmamente e cū uirtu dicto tre siade dal predicatoro
e pia a libito. XVIII.

Exaudiat te dñs. Diebebe dir ogni di per lo sacerdote ad impe
trare uictoria contra libolle. uale a coferuatione de principi de sua
ti temporali e spirituali: che siano libertati dati inimici. & Augusti
no scriue chi lo dira hauera ogni gratia da dio qual uora: ancho
posso sopra lo ifermo se die guarire riposa quel zorno: se nō ripo
sa morira: uiuendo e morendo hauera benedictione da dio. XX.

Dñe in uirate. Vale a custodia de signori e uictoria: ad impe
trar sanità e benedictione a quelli: e maxime p'lo papa secundo cas
siodoro dicto tre fiate tute discordie de la citta se p'eno: & in tran
quillita e pace tutte cose saranno cū li inimici. anche uale che sia
ricevuto honoreuolemente. uale che uiua longamete. XXI.

Deus deus meus respice in me. Vale che tu sia liberato da affa
ni ouero che affani tuti e melanconie & aduersite porti alegramē
te: e ritorni a gran gratia de dio e tua salute. XXII.

Dñs regit me. Vale ad abundantia de fructi d'azento e dor
secundo sancto Hiero. uale per poteri re'ligiosi ad ipetrar a si cose
necessarie & al conuento quellui puo. uale in loci suspecli contra
latroni. uale a leuar la poverta in tuti li homini. Sancto Cassiodo
ro scriue che dicto quando se ua per loci suspecli e periculosi non
troua contrario ne mal alcuno. XXIII.

Dñi cū terra. uale ad ipetrar gratia da christo e dala madre.
secundo san Hieronymo. uale anche a redēptione de pretoroni. scri
ue sancto Cassiodoro che uale a placar li trati e maxime si istis
so dicto tre fiate senza iteruallo e più se piace! A ii

.XXIII.

Ad te dñe Iesani. Vale a contemplatione diuinā: a liberatiōe de
tyranni: da mal misfere. uale che lo ifermo riposia se fira dito per
lui: oueto sia posio sopra lo corpo. a medemo uale lo psalmo: Do
mini eſt terra. .XXV.

Iudica me dñe. Vale che i collegio d'oue siano molti catui che
non sia moleſtato ma flagi ſicuro. uale per lo ſiato dogni signor
che pſperi. Scrive sancto Caffi doro che uale a conſolar tribu/
lati. .XXVI.

Dñs illuminatio. Vale che electo in dignita i quella ſia illuſtra
to. quello dira ognii di ueramente in pace regnara ſecundo sancto
Hieronymo e altri doctori. e chiamali qſto psalmo ſalute de prin
cipi e de populi. uale ſimelmente per governatori de loci: e p/
atre de familia: a uero governo de corpo & delanima: & ad impe/
trar multiplicatione de beni. uale in principio de tute coſe ad illu
minar lo core a ben fare. Sancto Caffiodoro ſcrive che ditto que
ſlo psalmo ſubito elezerai el meglio in le coſe dove dubiti qual fa
zi: & afferma ſuperiori anche uere. ad multi exēpli. .XXVII.

Ad te dñe clamabo. Quando lhomo cognofce ſi hauer qual/
che aduersità per li peccati ſoi: ueramente ſera exaudito dito que
ſlo psalmo. Secundo sancto Hieronymo deueſe dir queſto psalmo
ogni di a leuar la iſfirmitate noſira de peccar. uale contra ognii pſe
cutione de ſioli e di parente: e ſecundo sancto Caffio doro uale per
quelli che danno elemosyna deuotamente: perche multiplicarano
lor beni mirabelmente. .XXVIII.

Afferte dño filii dei. Vale a magnificare le opere de dio maxi/
me ſcritto in ecclēſia & in petra ecclēſialis: crederano li beni de
quella ecclēſia ſpirituali e temporali. Scrive sancto Caffiodoro
che uale contra tēpſia e cōurbatione de aſali bruti. .XXIX.

Exaltabo te domine. Vale contra adulterii.

.XXX.

In te dñe ſperau. Vale chi dira queſto psalmo in cruce fina. In

manus tuas dñe cōmendo ſpili miſi. contra detiſionaci ſecundo
sancto Hieronymo. e ſecundo sancto Caffiodoro uale ad uſte de
periculi del diauolo e del mondo. .XXxi.

Beati quore. Vale ſecundo sancto Hieronymo che lhomo iten
da nel cor ſuo ſe da dio gli ſono remefsi li peccati foi. uale che ne
cane ne ſerpēte ti morda dito lo uerſicolo di qſto pſal. In camo &
freno maxillas eſcū. coſtringe q nō approximant ad te. .XXxi.

Exultate iuſti. Vale ſecundo sancto Caffiodoro contra tute ten
tatione del demonio e de tuti ſpiriti. uale contra ſterilita de la do
na. .XXxi.

Benedicā dñm. Vale che tu non ſia cognofciuto doue poſſi
hauer male: e ſecundo sancto Caffiodoro uale per quelli che uano
al ſtudio che bene e preſto aquilano ſcientia. .XXxi.

Iudica me. Vale contra ſterilita e pouerta: cōtra pſecutione de
potenti e tyranni che ſiano confuſi e morano. ſecundo sancto Caſ
ſiodoro uale ad optegni uictoria in batalia licita: como per exē
plo phabio e uale anche contra glinimici priuati li quali per uirtu
de queſto psalmo ſiano conſitti cū ſua iniqta. .XXxi.

Dixit iniuſus. Vale in le uirtu del ſupraſcritto. e ſecundo sancto
Caffiodoro uale anche ad aquilas contritione bona. anche uale
che la dona purifica ſenza piculo de morte e ſenza dolia. .XXvi.

Noli emulari malignantibus. Vale a tolerar patientemente le
aduersità. uale ancho ſecundo Caffiodoro a confunder lo inimico
qual viene contra ti cū arme che non poſſa nocere. .XXvii.

Dñe ne in furore. Vale ad impetrare remiſſione de peccati da
pena e da colpa digando ogni di queſto psalmo ſecundo san Hier
onymo e ſancto Auguſtino. .XXviii.

Dixi cultidam. Vale ad ipetrar patiēta che lhomo nō despe
ri ne dubiti de la miſericordia de dio. uale anche cōtra lo uicio de
la lingua. .XXix.

Expectans expectau. Vale ſecundo predicti doctori che ogni
bona deſiderio ſia compito da dio: ditto auanti el crucifixio.

A iii

Beatus qui intelligit. Vale ad sublimatione dignita e benedictione da dio. uale scrito suli muri in casa che habitanti consequi scano misericordia e benedictione. Sancto Cassiodoro scriue che per uirtu de questo psalmo lo tuo inimico negnira ati cū bona pā ce se farai dispolo remeter la offesa e restituari li beni del proximo como e debito.

xli.

Quēadmodū desiderat cerius. Vale ad ipetrar tuti iusti deside ri da dio. Secundo sancto Hieronymo anche uale a liberar morti dal purgatorio qual e iustissimo desiderio e di gran merito . uale chi lhomo aquilis gloria da dio in questo mundo : & in paradiso gratia: cū prosperita de facti sui spirituali e temporali. Dice anche sancto augustinio chi lo dira per li morti ogni di prosperarā: & in uerita consequira la gratia de dio.

xlii.

Deus auribus nostris audiuius . Vale ad ipetrar cōsolacione tua dicio cū le mane deſteſe in cruce: ueramente sara exaudita la oratione tua.

xliii.

Judica me deus. Vale ad ipetrare gloria del mondo. e uale ad eſſer liberato da iniui hominij per ho la ecclieſia romana lo dice in lo principio de la messa. Scriue anche sancto Hieronymo chi dira questo psalmo ogni di non po morir ſenza cōſſone e con tritione e gratia de dio: e per queſia rafone anche fe dice nel principio de la messa perche uale a diſſoluere iniquitati & icantatiōe.

xliii.

Eruſtacuit cor meū. Vale mirabelmēte ad ipetrare ḡa dicto la matia ala sancta trinita & ala uergine Maria. Scriue sancto Au gaſtino che uale che lo marito ami la donna ſua: e lo marito ſia amato dalla dona dito la matina. uale anche ſecundo sancto Caſſidoro che ſia reſervato da morte turpiflamma digando davanti allo crucifixo.

xli.

Deus noſter refugiu. Vale ſecundo sancto Hieronymo a conſo lar tribulati. e ſecundo sancto Caſſidoro uale che in batalia iuſta

obtegni uictoria. uale anchora che ſempre lhomo ſia uictorioso contra le tentatione del demonio.

xlii.

Omnis gentes. Vale che le tue parole piacciono agli homini : e da quelli iper grata in lo di qual lo dirai. uale anchora che in tu te facende tue temporale uendando cōprando traſegando faci guadagno. e uale ſecundo Caſſidoro che nō temi terremoti de terra ne toni de celo. uale anche a redimer iacererati ſecundo Auguſti/

xlii.

Magnus dñs. Vale a trouar ſurto digandilo trenta di alman cho e più ſe torai. e uale ſecundo sancto Hieronymo per coſeruatione de la cità che nō ſia diuupta ne depopulata. ſimile dico de castelli e palacie. e debeli ſculpi in qualche pietra deuotamente in laude de dio: pehe alhora tal palazzo ouer cità ſingularmente ſi riguarda da dio. Quella e ſentētia de sancto Auguſtino e sancto Hieronymo. Anchora chi lo dira ouer portara cū ſi deuotamēte ſara fortunate in tute ſue facende.

xliii.

Audie hac oēs gentes. Vale per la gloria de dio & ad agſtar lume de ſcī. e sancto Hieronymo afferma chi lo dirano ſarano como ueri predicatori e martyri laureandi: perche mirabile aquifano gratia e gloria de dio.

xliii.

Deus deoꝝ. Vale mirabelmēte che ſacrificii elemosyne & oratione tue mirabelmētē ſiano exaudite da dio. e ſcriueno sancti doctori chi lo dira ſchiaranno peccati mortali e ſempre ſarano cū dio.

L.

Miferere mei deus. Vale mirabelmente ad hauere contritiōe & ad ipetrare remiſſiōe de peccati ſecundo sancto Hieronymo: e dapo factio lo peccato ſecundo Auguſtino uien facta obliuione de quello apreflo a dio: & in fine dela vita ſe uola al celo: pero chia mai penitentiale. uale anchora contra fluxo de ſangue per lo naſo dito deuotamente per ti ouer p. r proximo. Sancto Ambroſio chiama queſio psalmo glorioſiſimo : e maxime utile p. ſalute del corpo e de laia: loqual te die dir piu ſiate in ſumili caſi.

Li.

Quid gloriaris in malitia. Vale secundo sancto Hieronymo cōtra detractori & contra iūcitanī poētē iudici iniquamēte contra poueri. Scrīps̄ sancto Augu. che p̄fuerant in dirō psalmo spe/ rando in dīo uederanno mirabel oppressionē de simili detrahen ti como experto e. Lii.

Dixit isip̄s̄. Vale cōtr̄ s̄cti xp̄iani p̄secutori & detinēti li beni de la ecclēsia de dīo. e secundo sancto Aug. simili predatori p̄ uirtu de questo psalmo serano cōfusi in eterno le non cōfusano. Liii.

Deus in nōs tuo. Vale secundo Hiero. mirabelmēte contra si mulatore & sūnt amici. e sancto Augu. scrīps̄ che cognoscerano tu ti traditori & tui iūdici & tui inimici tōi per uirtu de questo seranno confusi. anche sancto Caiſiodoro scrīps̄ che uale cōtra crudeli re cōtori: e per se dice in la prima hora p̄ tutā la ecclēsia romana a nostra defensione. e sancto Augustino lo chiama principio del di e fundamento de la salute del corpo & de l'anima contra uisibili & inuisibili inimici. Liiii.

Exaudi deus. Vale a referir gratia a dīo poi liberatione de pe/ riculi che non sia ingrato. Lv.

Miserere mei deus. Vale secundo san Hiero. e tui doctori: che lo inimico tuo sia dato in man de potēti a duramēte fir punito: e così per quelli se fara la uendetta tua per uolūta de dīo dicēdolo ogni di in tempo de la afflitione tua. Lvi.

Miserere mei deus. Vale ad ipetrar misericordia e grā de dīo. e Hiero. scrīps̄ che uale acio ogni di sia bñdecō da dīo e che imi/ ti li uestigii de quelle: e sia ditto uero siolo de xp̄o. Lvii.

Si uere istiq. Vale secundo sancto Hieronymo contra mali iū/ dici persequenti li poueri. Anche uale che essi iudici desilano: o u ero che moreno in malitia sua. E vale anchora contra incanta/ tionē e falsarii homini che presto siano confusi. Lviii.

Eripe me. Vale mirabelmēte che presto sia adiutato da dīo in tuo pericolo che presto siano puniti li aduersarii tui. uale molto

anche quando lhomo non po' amar la dona sua che sia liberato
Anche uale che gli carcerati iniūciantē a morte siano liberati
tute queste cose sonno prouate uerisime. .LVIII.

Deus repulisti nos. Vale per aquistare uictoria in guerra iusta: contra rompenti pacti e iuramenti. secundo sancto Hieronymo & sancto Augustino: uale anche cōtra tui nō seruantī patti in ogni causa. .LX.

Exaudi deus. Vale che in p̄spita lhomo sia amauistrato da dīo & in le aduersite sia consolato. uale anche che la dona ritorni al amore del suo marito: e che le parte in uero matrimonio bona se de conferuio in eterno. uale anche che lo seruo ritorni al misser suo & lo amico al amico fidelmente se ricōcilia. uale che peregi ni & exauli ritornino a loci proprii cum pace e quiete. perhō chia masi psalmo de placatio e dannore & e de maxia uitri. .LXI.

Nōne deo subiecta est aia mea. Vale molto che lo inimico de signori e altri homini p̄fuso sia confuso da dīo. uale mirabelmēte per sancto Hieronymo & Augustino ad aquistar gloria de dīo e gratia: & a contēpto del mundo: & e psalmo de marauigloſe uitri ad ipetrare cose necessarie alla uita humana secundo sancto Augustino. .LXII.

Deus deus meus. Vale secundo sancto Hieronymo che simel mente lhomo sia reimpido de beni sp̄uali e temporali cū li figlioli e familia sua digando questo psalmo spesso. perhō che tui doctori dicono questo psalmo utilissimo ad abundantia de beni tempo rali. .LXIII.

Exaudi deus orōnē meam. Vale che lomo sia liberato da con uento de malignanti per uirtu de dīo. uale contra rectori detinēti iniūciantē poueri in prefōne che siano liberati. uale anche mirabelmente a leuar la miseria e calunia de la uita nostrā che tristitia e vergogna nostra uoltasi in gaudio como tui doctori ex poneno. e sancto Augustino afferma esser puato. .LXIII.

Te decet. Vale secundo sancto Hieronymo ad ipetrar alabādā

ta de fructi de la terra: e cosi e de gran virtu a badiictione de pos/
fessio e terte: e maxime de homini amanti elemosyne ale giesie
& ali poueri de dio.

LXV.

Iubilate deo. Vale a reagraciar dio de beneficij haquiti in fruti
de la terra: acio nelo augnir piu ne habiamo.

LXVI.

De misericordia nostris. Vale secundo san Hieronymo ad abfudan-
tia de fructi de la terra per lanno sequente.

LXVII.

Exurge deus. Vale molto contra gli mihi de la fede e de bo/
ni homini. uale secundo sancto Hieronymo contra piculi de mare
e de tute aqua. uale ad ipetrare la misericordia de dio quando gli
homini sonne tentati da lo demonio: e che siano leuiati li peccati
nostris. uale a salute del corpo e de lanima secundo sancto Hierony-
mo e sancto Augustino. Secundo hebrei scrito in carta noua e mis-
da posto sotto lo capo de lo amatolo da dormire: e prouato e.

LXVIII.

Saluus me fac. uale mirabilmente contra fulgori e moti de ter-
ra mare & aere. e secundo san Hieronymo molto uale contra pfe/
cutori de la eccllesia e de poueri clerici: de pupilli e uiduci che piso-
sian liberati dicendolo nel tempo de lafflictione. Questo psalmo dif-
se tre anni miser Iesu Christo auati la passione sua secundo san/
cto Augustino.

LXVIII.

Deus in adiutorio. Vale secundo san Hieronymo a liberare da
ogni subito pericolo: e che in ogni principio del corpo e de lan/
ima habiamo bono fundamento et prospetitia futura. e p questa
rafone se dice nel principio de tutte hore canonice. secundo Augu-
stino scriue questo psalmo initio esser de nostra salute del corpo e
de lanima fazendo lo segno de la cruce sul capo in tute fazende
nostre.

LXX.

In te dñe sperau. Vale che lhomo sperando i dio sia adiutato
da quello: uale anche che lhomo ipetri benedictioe diuina sopra
si e sopra filiioli soi e beni soi. ditto ala fiata la setimana per si o p
altro proximo per charita.

LXXXI.

Deus iudicij. Vale ad ipetrar animo de homini maxime princi-
pi. uale che la fauelar tuo sia grato a tutti. secundo Augustino & al
tri doctori.

LXXXII.

Quam bonus. Vale ad ipetrar misericordia del corpo uale anche
secundo sancto Hieronymo che dio coferai la gra sua i nui.

LXXXIII.

Vt quid deus repulisti in finem. Vale contra obstinati li quali cre-
don si abandonati da dio. uale secundo sancto Hieronymo chogni
psalmo mai non se disperi ditto nel tempo delle tribulatioe.

LXXXIII.

Cofitebitur tibi deus. a Vle che sia benedeto da dio in captiu-
ita e liberato da quella e da prefone. Scriue san Hieronymo. e san/
cto Augustino che san Zuane euangelista dicidolo su liberato.
Così san Thomalo martyre e molti altri.

LXXXV.

Notus in iudea deus. Vale a tor necchia da ogni collegio. Secù
do san Hieronymo optimo e ad aquilar pace. Molto uale che lho-
mo returni ala dignita. Ha le virtu del psalmo pdito secundo san/
cto Aug. uale che sia recevuto ben da tutti i le necessite.

LXXXVI.

Voce mea. Vale che sia liberato da traditor. e uale certi cer-
tanti dignita et peccato che piso siano cofusii secundo sancto Caf-
fiodoro & altri doctori.

LXXXVII.

Attendite. Vale a leuar dal populo igratitudine ditto per facer
doti i habitanti & oranti nel tempio a tempo de lafflictione: como
p exéplo de molti populi probato e.

LXXXVIII.

Deus uenerit. Vale secundo san Hiero. a pregar per la eccllesia
turbata. uale per religiosi e boni laici amanti la eccllesia: feranno
confusi psecuratori. uale anche che sia recevuto alegamente in le
necessite: como experto e.

LXXXIX.

Qui regis. Vale che la iugna produca fructo ditto quando le
pianta ouer fructifica como dicono li doctori. uale che la fornica-
trice se faza casta.

LXXX.

Exultate deo. Vale questo psalmo in tute le virtu in quale lo
psalmo Deus misereatur. questo achade spesso per che molte sia-
te digeriti psalmi soano cerca uno argomento. citoz materia.

LXXXI.

Deus stetit in synagoga.Vale contra lo zudefe lo qual se mo
tie per odio o per pecunia:ditto dal pouero oppreso:perche mi
stamente sera confuso secundo san Hieronymo:uale anche che
zudei se conuertiscano alla fede per diuina gratia. LXXXII.

Deus quis similis erit tibi.Vale cōtra ladri & assassini che sia
no presi o cognoscunti secundo sancto Hieronymo : lo qual scriue
antiqui patri hauer uisto la proua:uale che li citadini li quali cer
cano carissima e desiderano le necessite in lo populo siano confusi
dicto nel tempo dela carissima e mala de lor cupidita. LXXXIII.

Quam dilecta.Vale secundo sancto Hieronymo che lo cor no
stro desideri paradiso cōbene opere:uale anche secundo Augus
tino ditto in le possessione di fideli andando e flando : maxime le
feste seranno conseruati fructi e vindemie de la terra tua . secundo
ache tuti li doctori uale in lo di qual lo dirai sia receuuto i ogni te
po & ogni loco cōi carita:uale ancora in ogni facenda unicer
lo inimico. LXXXIV.

Benedixisti dñe terram tuam:uale che lhomio sia benedetto da
dio in qual di lo dira:uale che sia fortunato in tute facende tue.
scriue sancto Hieronymo che in quel di nō porai esser inganato
in le opere tue in alcuna caufa. LXXXV.

Judica dñe.Sancto Hieronymo domanda questo psalmo ue
nerabile perche mirabelmente ad ipetrare liberatioē de tutte pse
cutione & oppressioni nostre:uale:ditto nel tempo de la tribula
tione fermamente libera. LXXXVI.

Fundamenta.Vale a carita de pxiui & ad ipetrare lamor de
dio secundo sancto Hieronymo:uale secundo san Cassiodoro che
la eccliesia de dio preualia in bona gratia.e simelmente ognia col
legio de boni firmarasse in bene. LXXXVII.

Dñe deus:uale ad ipetrare l'ubitamente pace cōtra aduersarii
& parenti dogni forte:como scriue san Augustino. LXXXVIII.

Misericordias dñi.Vale ad ipetrare stabilita de regno c

beni temporali.Anche uale ad ipetrare stabilita de sanità del cor
po e de lanima chi lo dira sarà cōsirma in gratia de dio e morira
cō benedictione eterna secundo sancto Hieronymo. LXXXIX.

Dñe refugia.Vale ad aquistar sapientia & iſcuelo in cose me
canice & agibili del mundo:uale che acquisti benedictione da pa
dre e madre:dalo papa e da prelati a prosperar in cose munāne
non porai esser ipazato dalo demonio:hauerai benedictione da
dio digendo quello psalmo. XC.

Qui habitat.Vale dicto ogni zorno che sia risguarda da dio
como lo polzino foto late dela galina:sera dio scuto tuo si che ne
da spada ne da sagita ne da pestilenta ne d'altro contrario mori
rai.ne tentatione del demonio preualeranno.ma li angeli de dio
resguardaranno ti in tute cose:tue:ne porai esser offeso da bestia
ne da serpente grauenente:ma sera saluo lo corpo lanima la ro
ba & honor tuo:ultimamente cō benedictione de dio strarai nel
paradiso:e per quelle uirtut cantase in cōpletorio ogni di. XCI.

Bonū cōfitteri.Vale che sia promosso a prelatioē & altre
dignite da signori temporali.e pifperi secundo Augustino. XCII.

Dñs regnauit.Vale che de fede e carita sia iſformato:uale che
casa e palazzo sia ben edificato che habitanti uiuano in pace che
uiuano in gratia de dio secundo san Hieronymo. XCIII.

Deus ultionā.Vale che linimico fuza da ti:uale che siano pu
nti duramente superbi oppressori de pupilli e uidue:querito cessi
no. XCIII.

Venite exultemus.Dicto la matina secundo sancto Hiero:uale
ad obedir a dio cō opere e corpo nostro .Sehacia lo demonio de
ogni loco e da corpo humano:uale ad ipetrar tuti beni .uale che
soli obediscano a padre e madre:uale che da dio sia benedecto. XCIV.

Cantate dño.Vale ad impetrar gratia da dio e da angelii:uale
anche secundo sancto Augu.qual di lo dirai sia aiutato & exaltato
da potenti e richi. XCVI.

B

Dñs regnauit. Vale che iusti siano illuminati a purgar la cosci
entia. uale che marito e moglie: fratello et fratello: amico et ami
co se reconcilano in bon amore. Anche secundo Augustino ua
le che in bataglia iusta uenci. uale che sia illuminato in le facede
tue:

Cantate. Secundo uale como lo primo. xvii.

Dñs regnauit. Vale como l'altro auanti questo. xviii.

Iubilate. Vale a dir messa et grande utilita del corpo & aia.

c.

Misericordiam & iudiciū. Vale secundo san Hieronymo che
principi sian conferua in suo regnane. e uale contra i cantatori e
maleficii che sian dissolti dito ogni di nel tempo del maleficio &
e optimo psalmo per patri de familia.

Cl.

Dñe exaudi. Vale che lhomo sia consolato secundo san Hiero
nymo chi lo dira ogni di sera consola in tute sue facende. CII.

Bridic. uale ad ipetrar sapientia e sanar ansiasi.

ciii.

Benedic. Vale secundo sancto Hieronymo & sancto Augustino
che religiosi e laici deuoti se facino optimi siche fauelino et li an
geli digando tuti doi ouero almancho uno.

CIII.

Confitemini. Vale mirabelmente secundo sancto Augusti. che
lhomo sia libera da prefone per li angeli: li quali non ceffano lau
dar dio. questo phato e secundo santo Hieronymo. uale anche che
lhomo mai non sia grata da tropo pouerta.

cvi.

Confitemini. Secundo uale in tutto como lo primo. e più tutti due
conzonti insieme.

cvi.

Confitemini. Tertio: uale ad ipetrar remissione de tuti peccati
dicto le feste. & azzone san Cairodoro quali diceno questo psal
mo sempre seranno richi.

cvi.

Paratum cor mei. Vale che servii tornino a gratia etli miseri
figlioli et patre: donna etli lo marito ogni honesta gratia obtigne
ra lo di qual dira questo psalmo.

cvi.

Deus laudem meam. Vale dicto ogni di che dio faza uendeta

de toi iniusti intra lanno digandolo etli bona e necessaria ratione
altramente la uendeta cascara sopra de ti. etli questo psalmo serai
confola & hauerai li beni toi tolti.

cvi.

Dixit dñs. Vale ad ipetrar gratia dal nostro signore e da li an
geli: maxime per lo papa per prelati e per signori temporali che
clarino in sua sedia cum bona pace sua e de successori secundo san
cto Hieronymo e sancto Augustino.

cx.

Cositebor. Vale dicto quando lhomo receue lo corpo de chri
sto a leuar li peccati e pene.

cxi.

Beatus uir. Vale che li filioli toi ipetreno benedictio sopra si
perho e lo psalmo lo quale li puti imparano in pueritia acio siano
benedicti in opere sue se deuotamente lo diranno ueramente /se/
ranno beati secundo sancto Hieronimo & altri doctori.

cxi.

Laudate pueri dominum. Vale che li figlioli toi se lo diranno
ogni zorno feranno exaltare: la moier tua fertile fara in uirtute
de questo psalmo: e chiamale hymno de hebrei perho lo cantano
li puti e li homini mundi dapoi la cena de lo agnello paschale. ad
ipetrar gratia de ditti beneficii: perho lexe: Quod hymno di
cto exerxit in montem oliueti. Quelto e quello el quale disse chri
sto in la cena etli li discipuli.

.cxii.

In exitu israel. Vale quando lo corpo si portato alla sepultura.
uale a liberar incarcerati iniustamente. Sancto Augustino scriue
per questo molti esser liberati.

cvi.

Dilexi quoniama. Vale mirabelmente per gli morti & a leuare
ogni dolore de corpo como scriue sancto Augustino.

cvi.

Credidi. Nota mirabile uirtu secundo san Hieronymo ciaschbu
no qual lo dira deuotamente tre siade ouero lo fara dire in articu
lo de la morte ueramente sera soluelto da tuti li peccati. perho san
cto Hieronimo questo psalmo precioso nomina.

cvi.

Laudate dñm. Vale cõtra ociosi che sian fundati in bona ope
ra secundo sancto Augustino.

B ii

Cxvii.

Confitemini dñs. Vale contra tribulatiōe de la ecclēsia & che miraculosamente siano aperte le prefone ouer altri loci acio sian liberate ecclēsiasice persone a pregar per nui e per morti . & e se xto & ultimo. quello sancto Hieronymo consolatorio domanda.

Cxviii.

Beati īmaculati. Vale che l'homō contemplatiōemente uiua e castamente. perseuerando in studio di littere. credeſi per san Hieronymo che la noſtra dona lo diceua ogni di.

Cxviii.

Ad dñm cū tribularer. Vale ad ipetrar liberatiōne de la ecclēſia de dio e de clērīcīe da lingua dolosa dicto devoutamente ſi clērīci. uale a ſuffocar tentatiōne del demōnō. uale mirabelmente a leuar le tribulatiōne del mondo. e per quelle uituit ſcriue sancto Hieronymo eſſer primo di graduali: lo qual ſe canta auanti lo populo: lo qual ſe conſola in uituit de dicto psalmo.

Cxx.

Leuati oculos meos. Secundo graduale. uale mirabelmente che lo papa e la ecclēſia cū uitoria uiua in eterno como expone sancto Hieronymo cū tutti li doctori.

Cxxi.

Letatus sum in his. Terzo graduale. uale mirabelmente ad im petrar pace de fratelli e parenti . uale che ſia illuminato quando uoi ittar religione. uale che ogni collegio ecclēſiastico uiua i pace como expoñeno tutti li doctori. e uale ſecundo Auguſt. che ben ſia fabricata la ecclēſia cū gloria de dio e boni renzedi.

Cxxi.

Ad te leuau. Quarto graduale. uale che religiosi quali lo dira no ſiano aiutati da quelli quali li despreciano: ouero desprecianti clērīci per uituit de quello faranno puniti da dio : como affermano doctori predici.

Cxxii.

Nisi quia. Quinto graduale. uale che la ecclēſia e clērīci ſempre ſiano riſguardati da dio.

Cxxiii.

Qui confidunt. Sexto graduale. uale a defenſione de clērīci e de lo populo.

Cxxv.

In conuerteſo dñs. Septimo graduale. uale a ſeminat le tērre

de la ecclēſia ditto da clērīci quando ſeminali recoglino de fructi abundanti: como per exiēta trarreno doctori hebrei.

Cxxvi.

Nisi dñs. Octauo graduale. uale chogni edificiō & ogni opera de clērīci e de laici ſia ben fundata ditto in lo tempo de la edifica tione ogni di. E ſcriue sancto Hieronymo che habitanti abundano de beni temporali: & in pacēſi uituit uiuerano. azonze che uale mirabelmente ditto ogni di quando alchun uole tuor moier perche faza bona electione: e proferara cū prole ſua: e ſera quat dato da dio.

Cxxvii.

Beati oēs. Nono graduale. uale a benedictiōne de dio danda a padre e madre e ſioli: donde abundarano in fructo de terra & altri beni de quali in dicto psalmo.

Cxxviii.

Sepe expugnauerunt. Decimo graduale. uale che ti recogno ſci ſeruo de dio: e per uituit de quello ſera liberato da man de pecator.

Cxxviii.

D profundis. XI. graduale. ſcriue sancto Hieronymo che per uituit de quello ſe conuerterti David e paulo apostolo. e liberato e lo populo de dio pregando clērīci. Queda oratiōe ſcriue sancto Au guſlino che mirabelmente uale per li monti ſopra tutti graduali. Azonze che uale marauellosamente contraretempela e contra temtatione. ultimamente dice che queſto psalmo e de tanta uituit che dio ſempre exaudiffe ciaschuno qual lo dice.

Cxxix.

Dñe non eli exaltatū. XII. graduale. uale che ſuperbo filio tuo ouer amico fazafe humile: e che uiui callo.

Cxxx.

Memento dñs. XIII. graduale. uale che abundi e ſia riſguardato da dio ſecundo Auguſtino: del qual opiniōne e che la ecclēſia al mundo comanda e regna per uituit degli graduali: e maxime per queſto.

Cxxxii.

Ece quam bonū. XIII. graduale. uale mirabelmente ſecundo sancto Hieronymo ad ipetrar beni temporali & amicicia de homi nidiſto. san Hieronymo cordialmente prega tutto el mundo a dir queſto psalmo cū lo ſequente: poche non ſolamente faranno in pi-

guedine temporale: fia in ogni leticia e gria e finalmente se salvera/
no: ne porano sif punidi de mala morte. Lezeti che sancto Silue
bro in primis ecclesia ordinio che questo psalmo se dousse dir
da tuti fideli a consecratione de soprascritti beni. Cxxxix.

Ecce nunc. XV. graduale & ultimo: lo qual e conzento al predi
cto & ha le iurto de quello e se consumano per questo. Cxxxx.

Laudate nomē dñi. Vale como el centelimo e quarto psalmo.
Cxxxv.

Confitemini. Vale a laudare diuine ope: acio sia reimpido de
gratia. Cxxxvi.

Super flumina. Vale secundo sancto Augustino che exuli e car
cerati siano liberati da man de crudeli. Cxxxvii.

Confitebor. Vale a liberare icarcerati se lo icarcerato lo dira
seme lo di ouero piu iuste deuotamente. Cxxxviii.

Dñe pbasil. Vale li due ultimi uersi soli che lhomo uegna a pe
nitēcia e cōtritione per sua salute secundo Augustino. Cxxxix.

Eripe me dñe. Vale contra veneno dato cith fagita & in man
zare ouero in beuere. & e prouato como multi doctori dicono.
Cxli.

Dñe clamaui. Vale che lhomo sia subleuato a gloria del mun
do: perche quelli diceno uerita csi el proximo regnano in le terre
como scriue sancto Hieronymo se fanno patienti e mansueti.
Cxlii.

Voce mea. Vale secundo san Hieronymo che lhomo sia libera
da quelli che aeneno per amazarlo. e sancto Augustino cōnume
ra che vale contra tutti periculi in aqua & in terra: e contra tutte
afflictioē de homini & de dono: e cōclude che sempre farai exau
dito como per molti exempli dñse si hauer prouato. Cxliii.

Dñe exaudi. Vale quello che lo spirito de dio nui. cōdica a lo
co affluente ia beni temporali e spirituali: vale quando uoi intrar
uiaco in terra ouero in aqua: ouero in dignita: ouero in officio:
quel di lo dirai dio ti risguarda: dñse sancto Hieronymo tute que

ste cose in si & in altri uisit e prouate. per questo psalmo ilo in
la religione a matrimonio & ad ognuna actione per spirito fan
cto se governa. Cxlii.

Benedictus dñs deus mens. Vale secundo sancto Hieronymo
quello di che lo dirai strando in batalia iusta che sia vincitore: e
sancto Augustino azonze che in ogni opera tua serai vincitore
quel di lo dirai e contra linimico preualera. Cxliii.

Exaltabo. Vale molto a quietar la mente nostra e corpi nostri
in charita e pace de homini: vale che marito e moglie uiutano in
pace perpetua e cu bona fede: vale a render gratia a dio de tutti li
benefici. Cxlv.

Lauda aia mea dominum. Vale a sperar in dio: e cosi sempre
preualera. Cxlii.

Lauda dñm. Vale secundo san Hieronymo che li ifirmi laudan
do dio e speranti in quello preffo guariscono. Cxliii.

Lauda hierusalem. Vale secundo sancto Hieronymo & Augu
stino in spirituali e temporali beni prosperi. Cxlviii.

Laudate dñm de celis. Vale secundo sancto Hieronymo a co
gnoscere nostra salute & ipetrarla se uolēter alldirai e dirai e p
contrario e la damnatione. Cxlvii.

Cantate dñi. Vale a cazar demonio dal corpo e da ogni loco
humano: e maxime da la eccllesia de dio: e da donna peccatrice.
.CL.

Laudate dñm. Vale ad ipeteare benedictione diuina in tuti be
ni spirituali e temporali. Finiscono le pprieta di psalmi: li quali
David compose in diuersi acti: e per schiuare el male e conseguire
gratia in questo mundo & in lalro gloria dal omnipotente dio.

Facto stampare nella cità de Bressa per meser Thomaso ferante
nel anno del signore. M. ccclxxxiii.

Sicut

INCIPIVNT VIRTVTES PSALMOꝝ OMNIum.

Psalmus primus.

Rimus psalmoꝝ est Beatus vir qui non abiit. quē
psalmū edidit propheta David in spiritu: docens
eruditōnē orandi contra hereticos: cuius virū est
ad iþerandam scientiam theologię: & modū ui/
ctoriōsum p̄dicandi & disputandi & consulendi: li/
cet dicat qđ heſtras fecerit eī: quia in primo loco platerii extra
xit ponēdī. Nota qđ per sanctū Caiſiodorū qui dixerit eī singulis
diebus devote ad minus uel plus. xxii. uicibus: & dicat p̄seueran/
do: ultima uice apparet ei angelus dei in uisione docēs qualiter
debeat dirigere opera sua ad dei gloriam & eius salutem.

Psalmus. II.

Quare tremueront gentes. Cōpofuit David laudando deū de
victoria habita a Philistis & a populo israel fauente filio Saulis
ut deſtruere & regnū dāvid: fed nō prauauererūt: imo David p̄ualū
it contra eos ex virtute huius psalmi. Cuius virtus est ad repellendū
imimicos & tuequitiam malorum hominum. uide. ii. Regum. v. ca.
Hoc idē sanctū Caiſiodorus addit qđ ualeat ut recipiantur honoris
ce a principibus & magnaibus & rectoribus. Itē si legat super in
firmū cū deuotione sanabitur dei grā disponente.

Psalmus. III.

Domine qđ multiplicati. Fecit David: cuius virtute p̄ualuit. cō
tra filii sui Absalon et Achitophel consiliario regis dāvid cuius
neptis erat Bersabea adultera. ii. regū. ca. xxv. Cuius virū est ad
ipugnandū domēficos imimicos. Et dicit sanctū Caiſiodorus qđ
qui dixerit hūc psalmū devote: erit posita in pace cū oibis imini
cis suis. addens qđ si legat super infirmitate persone uel capitū cū
deuotione sanabit. similiter ualeat contra hostes dei gratia.

Psalmus. IV.

Cum iñuocarē. Composuit David ut haberet uictoriā con/
tra oppressionē Saulis in oppido petra factam dī credebat se nō

m. 2

ad uisum ifo

H. T. ebus

A

posse evadere a loco illo.i.regi.ca.xxiii.cuius virtus est q; qui dixerit in sero devote pro se vel pro proximo exaudiens in tribulatis/nibus suis secundū sanctū Hiero.& sanctus Cassiodorū addidit q; si dicitur in periculo maris vel alij aquae tribus uicibus devote: ueraciter liberabit deuota gratia.

Psalmus.V.

Verba mea.Fecit David pro confutacione hereditati filiorū israel.cuius virtus est.Primo dici debet in mane & si tpe belli dicat vel scribat in locis periculis ut in palatis in loco mundo: si la loca saluabunt & hoies habitantes in illis.Ite ualeat per sanctū Hieronymū pro necessariis uita ipetrandis & contra tentationes diaboli:& contra hoies medaces & pditores:multū ualeat ad ista: maxime si dicatur corde contrito exaudiens in oībus necessitatibus uirtute huius.

Psalmus.VI.

Domine ne in furore.David compositus ad ipetrandam uictoriā riam cōtra filii suis Absalon & alios inimicos:& maxime ad ipetrandam misericordiam peccatorū: cuius uirtus est ad nostram eruditioνē:q; qui dixerit deuote oīs tristitia peccatorū nostrō: conuertet in gaudia diuinī amoris.Ite sanctus Cassiodorus dicit qd; qui dixerit deuote tribus uicibus sine iteruallo:qd; quicquid iudices qui uellet dare sententiam iniustam cōtra istum dicentē psalmū vere ex uirtute huius mutabitur:propositū iudicis & absoluēt eum cum bona voluntate.

Psalmus.VII.

Domine deus meus in te sperau. David cōpositus ad ipetrandam liberatōne de ifamia sibi data a Semei:& petit libilatitē regni sui:& ut convertantur peccatores inimici eius ne iram dei īcurant. Et sanctus Hieronymus dicit q; quilibet nostrū hoc idē ipetrabit uirtute huius si deuote dicat. Ite dicit q; in oībus necessitatibus & lī quis detētus vel incarceratus fuerit ualeat plurimum.

Psalmus.VIII.

Domine dominus noster. David & ei figura Christi & diuitiatis & modus gratiae actionū deo. Valeat ad elevandam mentē ad deū:& ad confirmandam mentē dei in nobis. ualeat etiam ut hō bene quietat mente & corpore.

Psalmus.VIII.

Consitebor tibi domine.David ad exitandum iudicium dei discussionis quo iudicabit mundū. Itē ualeat ad reperiendum occulta ex gratia dei si dicatur deuote:& ualeat ad confirmandam fidem in nobis.Hac oīa dicit Hieronymus & Cassiodorus .& ualeat ad ipetrandam gratiam a principe & rectore si deuote dicatur: testi/ bus sa ncto Augustino cum prædictis.

Psalmus.X.

In domino confido.David fugiendo ad regē Moab hunc fecit ex timore inimicōe:cui deū dixit per Gad pphetam ut reuertere in regnum suum promisit uictoram & adiutoriū ex uirtute huius psalmi.Similiter nobis ualeat: si iste ps. si dicat in tēplo & loco deuotionis:& tunc liberabit ab inimicis : teste Hieronymo:& Cassiodorus ait q; si dicat tribus uicibus super uiro diaboli oīue/ racter liberabitur.

Psalmus.XL

FSaluum me fac dñe.David fugiendo a facie Saul h̄c fecit:& a deo monitus est ut regredere: tunc ad deserta transiit in montem ziph:& dñs iōi persequeret eū Saul ita ut David cūbitaret nō posse evadere: tunc psalmū cōpositū & liberatus est: primo regū. ca.xxiii.Virtus est ut dicat deuote & uere exsurgit illi deus in adiutoriū:& dicit Cassiodorus q; si dicat tribus uicibus deuote sup̄firmo uere liberabit deī uoluntate disponente.

Psalmus.XL.

Vigilo domine.Hanc fecit David cōtra subuersiōē hierusalem ter factam.Et uirtus huius est q; ciuitas illa sublimata fuit a deo mediante psalmo quem deuote regē: iudei dicunt crederētes in trare hierusalem cum melia futurō: sed uana est spes eorum. Virtus eī psalmi ut exules deuote dicentes regrediantur ad propria:

A ii

P̄sp̄
S̄p̄ p̄f̄m̄o
t̄r̄c̄t̄r̄c̄
l̄berat̄o

& debet dici coram crucifixo. Itē dicit oēs doctores Augu. Hic ronymus & Cassiodorus q̄ dicentes h̄c omni die deute libera bunt ab omni morte subitanea & mala : & veraciter saluabitur sic dicentes deute in gloria dei: pro exalibus nuper probatis ell.

Psalmus.XIII.

Dixit ispiens. David compofuit in figura regis Nabucodonosor qui deū negauit uerbo & opere. ualeat contra iugatos & super bos & blasphematores: qui morient̄ & grauiter punient̄ si contra eos dicāt. ualeat ut timearis & uidearis magnus & potēs ab oībus & honorabilis gratis. & ualeat ad liberandū hoīem de carcere uel de malo loco.

Psalmus.XIII.

Domine quis habitabit. David compofuit q̄i ex mandato dei statuit adificare templū in monte Moria.ii. regi.ca.vii. Tunc ot̄ intelligeret ministros ecclesiæ psalmū fecit. Valed pro ministris eccl̄ie ad puritatē ipetrandam. Itē Cassiodorus dicit q̄ si dicatur tribus uicibus q̄i quis uult adificare domū uel palatū & stabit: & q̄ oēs habitantes in ea bene stabunt & conseruabunt in pace & multa bona h̄ent in ea domo: & obseruabit ea que sūt placita deo. Idē dicit sanctus Hieronymus q̄i qui sepe dixerit psalmū statuit eū p̄spexit & eū benedictione in statu suo semper.

Psalmus.XV.

Conserua me dñe. Hunc David orans in figura christi cuius haec fuit oratio pro se & discipulis & aliis fidelibus: multum ualeat psalmū ad custodiā cuiuslibet fidelis corporis & aīe: cuius uirtute David ipetravit salutē corporis & aīe & substancialē & gloriam mundi: qui omni die deute dicebat David diuina spiramine ad nostram eruditioē: teste Hieronymo & sancto Cassiodoro: qui dicunt q̄i qui dixerit omni die nō poterit decipi ab aliquo: sed pro sperabit in oībus sine scandalo uiuet illa die.

Psalmus.XVI.

Exaudi dñe. David compofuit quia multas p̄secutiones habuit

a Saul & a suis satellib⁹: ideo de istis multos cōposuit. Ps̄ multū ualeat in quaēq̄ tribulatiōe corporis & aīe: habet uirtutes supra dicti psalmi. teste Hieronymo & Cassiodoro.

Psalmus.XVII.

Diligam te dñe. Hunc fecit David ḡas agens deo de uictoria contra inimicos postq̄ fuit consecratus in regē. regi.ii. ca. xxiii. Virtute cī iis exauditus est ipse david & uictor fuit ad eruditioē nostram ex uirtute ps̄. Sanctus Cassiodorus dicit q̄i q̄ dixerit psalmū istū deute q̄i uenient tonitrua & fulgura & sagittæ non' nocebunt: & debet dici cū genibus flexis.

Psalmus.XVIII.

Cæli enarrant. Ista est figura David de futura redēctione xpi totius mundi & de lege euangelica quam cæli idest apostoli narrant. Valeat ad ipetrandū ḡam dei & apostolor. Et secundū Cassiodoro ualeat mirabilitate ad annūsciadū uerbi dei firmiter & cū uirtute si dicat ter deute a p̄dicante uel pluries pro libito.

Psalmus.XVIII.

Exaudiāt te dñs. Iste ps̄. optima compofuit david de mandato dei ad ipetrandū uictoriam pro populo & rege procedēt ad bellū: & debet dici tpe belli omni die per facerdote. ii. regi.ca.xxi. Cuius finiam orando Moyles eleuando manus ad deum semper populus in bello uictor erat. Exodi.xvii. Et ualeat pro confertatioē diuīoē psalium & spiritualiē in regno suo: & ut liberen̄ ab iniūciis. Et Augustinus dicit q̄ si dicatur deute ille habebit ḡam oēm quam petit a deo ex uirtute huius ps̄. Itē ualeat si legat super infirmū si debet uiuere requiescat illa die: si non moriet deo sic dī sponente ex uirtute huius ps̄. ille infirmus uel moriendo uel uiuen̄ do benedictionē a deo habebit.

Psalmus.XX.

Dñe in uirtute. Iste ps̄ est figura david uictoriae christi regis in mundo habite ex uirtute huius. quem psalmū David cōposuit pro custodia regū & uictoria principi: & pro sanitate & benedictioē

cor ipetrandā & prō pallorē ecclēsī. Et secundū Cassiodorū
ualeat si dicat tribus uicibus deuote oēs discordie ciuitatis re
cent & in tranquilitate & pace cū emulis suis oīa erent. Itē ua
let ut bene recipiari ab oībus hoībus: & uel longam uitam percī
piam humanam.

Psalmus.XXI.

Deus deus meus respice in me. Iste p̄s dauid est gloriōsa figura
de passione iēsu xp̄i. Valet mulet ut unus liberet ab oīb⁹ afflīctio
nibus suis: forte afflīctus a deo keto aio & patienti omnia tol
erabit & resurget ad magnam gloriam dei & lute salutis.

Psalmus.XXII.

D̄s regit mē. Hunc fecit dauid qđ fugit a facie regis Saul aduer
sario suo qđ pluries fuit. i. regi. ca. xxii. fugiēs ī spēlēam oīolam
& monitus a Gad pp̄herat ut rediret in terram iudea et locis: uere
bae redire: & uenit in saltē Aret confidens in deo qđ fibi prouī
deret in necessariis uitæ ibi cōfōpuit p̄s. quo dicit̄ habundauit in
oībus fructibus terra auro & argento. valet dicēti psalmū deuote
ad similia bona ipetrandā: qna tēle Hiero. ad traditionē nīam
factus eī p̄s. Valet multū pro religiosis pauperibus ad ipetrandā
necessarii sibi & conuentui: tēle Hiero. qui hoc probauit. Itē ua
let quando quis ambulat per loca suspecta & periculosa latronū
& aliaq; contrarietati: ualeat ad eleuandam paupertatē i omni ho
mine. Et dicit Cassiodorus qđ si deuote dicat qđ quis ambulat per
loca obscura & periculosa nō habebit contrarietati.

Psalmus.XXIII.

Domini est terra. Iste p̄s dauid est figura exili & terre & refu
tectionis que oīa fuerunt in die prima: que dicit̄ dñica prima fab
bati: & est figura christi ad uterum uirginis Mariae. ideo ualeat ad
gloriam xp̄i & uirginis ipetrandā. Itē tēle Hieronymo ualeat pro
liberatione captiuog. Dicit Cassiodorus qđ ualeat ad placandū gē
tes iratas & seipsum si deuote dicatur tribus uicibus continuando

uel plarieſ.

Psalmus.XXIIII.

Ad te dñs leuaui. Hunc p̄s fecit dauid qđ totiens p̄sequebat a
Saul: rorando dea ut auerteret persecutiōē ut posset contemplationi
diuinog vacare. Valet ad contemplationē nīam diuinog ipetran
dam. Valet ad liberationē tyrranog feū dñōꝝ tenetū seruū p
inuidia. Valet ut iſimis quiecat si dicat̄ pro eo uel ponat̄ sup̄ ea.
Ad idē ualeat p̄s. Domini est terra. deuote agendo.

Psalmus.XXV.

Judica me dñe. Dauid cōpōsuit qđ post mortē Saul accepto re
spofo a deo itrauit in ebron ubi unctus eī rex. ii. regi. ca. ii. ualeat
qđ aliq; est in aliquo collegio ubi sunt aliq; mali ut illi. mali nō no
ceant bonis. & uirtute huius p̄s fecurus p̄manebit. Valet pro statu
cuiuslibet domini ut p̄spereat. Et dicit Cassiodorus qđ ualeat ad con
solandū mēflos. tribulatiōnē.

Psalmus.XXVI.

D̄s illuminatio. Cōpōsuit dauid postq; suit electus rex sup̄ oēs
xii. tribus israel. ii. regi. ca. ii. & ca. v. Primo petit oīa que sunt ne
cessaria ad exequendam regiam dignitatē. Secundo petit in eodē
psalmo a deo diligentiam tibi dari circa augmentū dei cultus. Et
tertio loco petit in bonis perseverantiam corporis & aīe. & tēle
Hiero. ex uirtute huius p̄s. semper dauid in pace regnauit. Valet
iste p̄s quando quis eī electus ad aliquā principatum uel dignita
tem uel officium ut illūstretur sicut utinam dominium nostrum il
lustriſimum uenetorum. qui dixerit hunc psalmūtū dictim acce
semper in pace regnabit: & hac infallibilis eī uirtus: tēle Hiero
nymo cum cæceris doctoribus: & psalmus iste vocatus salus prin
cipum & populorum. Valet similiter pro omni gubernatore: &
pro omni patrefamilias ad uerum regimen corporis & animae:
& multiplicationem bonorum impetrāndā. Valet etiam in om
ni principio aliquarum rerum ut illuminetur cor ad beue agēdū.

Et sanctus Cassiodorus dicit q̄ hic p̄s valet ad eleuandam pplexi
tatem q̄si quis haberet duo in corde & nescit qd̄ eligat: & dicendo
hunc p̄s statim eligit qd̄ melius & utilius erit ex virtute p̄s. q̄ san
ctus affirmat alias predictas virtutes verissimas esse una cū san
cto Hiero. cum multis exemplis & cetera.

Psalmus.XXVII.

Ad te dñe clamabo. David fugiens a facie filii sui Absalon &
Achitophel iniqui consilitoris qui eū persequebant̄ dei virtute p̄
pter adul̄ erit Berabea: nepuis Achitophel: & ppter homicidio
Vrie uiri Bersabea: ipse dauid ascendit in montem olivaceum nudi
pedibus iecendis & capite nudo. ut habeat. ii. regi. ca. xv. ut conſu
leret deū & tunc fecit hunc p̄s. ex quo itellexit le exaudiens gratias
agit deo. Valet iste mirabiliter q̄ si homo cognoscit in conscientia
sua s̄ habere aliquam aduersitatem. ppter peccata dicat hunc psal
mum: & vere exaudieſ: teste Hiero. omni die diicēdus eset iste p̄s
ad tollendam iſimitatem nřam peccandi. Valet contra oēm per
ſectionē filioꝝ & pp̄inquoꝝ. & secundum Cassiodore ualeſ pro
hiis qui dant elemosynam deuote: quia ex hoc multiplicabuntur
bona ſua mirabiliter.

Psalmus.XXVIII.

Aſſerte dñs filii dei. David uidēs q̄ cī archa fuſſet delata ad
preliſ & a philisteis capta. i. regi. ca. iiiii. David poſt mortē regis
Saul uiuens in pace ut prædictū ſuit ex virtute illius p̄s. Dñs illu
mi natio. tandem redixit illam: & tunc fecit p̄s. iuitans oēs ad ſacri
ſificandū & quidens diuina reuelatōe futuram xp̄i ecclesiām p̄ ſan
ctos apolloſ & martyres illuſtrandam ſie nos iuitat ad ſacrifi
candū deo. Valet ad dei opa magnificanda: maxime ſi ſcribat̄ in
loco ecclieſ & in lapide ecclieſiſtico augebunt̄ bona illius ecclie
ſia ſpiritualia & tpalia. Et dicit Cassiodorus q̄ ualeſ cōtra tempe
ſatē & conturbationē brutog. aſſalit̄.

Psalmus.XXVIII.

Exaltabo te domine. Fecit dauid ad ḡfas referendas de dedica
tione templi Salomonis. nam dauid uoluit & diſpoſuit & omnia

ſparauit de tēpli ædificatiōe hierusalē: ſed Salomon iuxta diſpo
ſita patris ſui Dauid executioni mandauit templū perficiē. Ideo
dicitur in scripturis domus dauid & tēpli Salomonis: qd̄ unū &
idē in fundamento. ii. regi. ca. vii. Valet contra adulteria.

Psalmus.XXX.

In te dñe ſperauit. Hic pſalmus David eſt figura xp̄i qui dixit
hunc pſalmū in cruce uſq̄. In manus tuas dñe commenſo ſp̄m
met̄. Valet per Hieronymū contra demoniacos. & ſecondū Cas
ſiodore ualeſ ad euadendū pericula diaboli & mundi.

Psalmus.XXXI.

Beati quoq; Fecit Dauid q̄ſ ſuit ei reuelatū per Nathan pro
phetam quatenus deus remiſerat ei oia peccata homicidii & adul
terii: in quo grās agens orat pſcrutari. Ideo per Hieronymū pſal
mus iſte dicit̄ ſecondū pſonētialis. Valet ſecondū Hieronymū
ut hō iſtelligat in corde ſuo ſi remiſa ſit ei peccata a deo. ualeſ ne
canis uel ſerpēs te moardeat: ſaltē dñe uerit̄. In camo & freno &c.

Psalmus.XXXII.

Exultate iuſti. Iſtū pſalmū compoſuit David & oēs alios ſecun
dū Augustini. xvii. de ciuitate dei. ca. xiii. Valet ad ḡiam dei acq
rendam in p̄aeconio: & ad p̄dicandam ſanctam fidē cum ſalute
audientiū ſecondū Cassiodore ualeſ contra oēs tentatiōes diabo
li & oīum ſpirituū. ualeſ contra sterilitatē mulieris.

Psalmus.XXXIII.

Benedicam dñm. David q̄ſ fugiens Saul regis furem ſe ad
Achimalech ſacerdotē in nube cotulit. ut primo regi. ca. xxii. ubi
coram eo ſacerdotē ſoſſi mutavit non dicens ſe tranſuſgafie: ſed
pro negocis uergētibus a rege miſum: ex quo ſacerdos panes &
gladiū ſibi p̄ebeuit: & inde ad Achis regē cum duceret dubitans
mori ſimulauit ſe fatuſ moriens pſonam & uult ſuſ: & rex achis
tanq̄ ſatuum ilaniante eiecit eum: & ſie a morte liberatus eſt: ex
quo tunc hunc pſalmū compoſuit. Valet pro liberatiōe ſimiſi p̄
riculi. & ſecondū Cassiodore ualeſ pro illis qui intrant ſtudium ſi

dicator deoꝝ acquirent prospicillime scientiam.

Psalmus.XXXIII.

Iudica dñe. David fecit cōtra per̄secutionē Saul regis; & quia durauit per̄secutio in variis periculis & bellis multos psalmos fes-
tit ipsorans diuinū auxiliū: quodq; uirtute p̄tual. it. Valet iste con-
tra felonitatem & paupertatem: uale contra per̄secutiones potentum
& tyranos; ut confaudent̄ si dicat deuote confundent̄ & mori-
entur. Et secunda Calliodog; ualeat ad obtinendam uictoriā in
bello licito: ne exēplo probat̄ eīl. Idē dicit q; oēs inimico tui uitru-
te huic confundent̄ et iniquitate sua si dixeris deuote spando
in deo: & ratio eīl qui eīl Christi oīo contra iudeos malos.

Psalmus.XXXV.

Dixit iniustus. Dauid de seipſo pluries liberato a rege. Saul ex
uirtute psalmi: qd' uidens Saul rex idignatus eīl preop̄luit occide-
re Dauid iniuste: qd' audiens Dauid compofuit hunc psalmum.
Valet sicut p̄cedens ps. & secunda Calliodog; ualeat ad acqui-
rendam contumaciam boni si deuote dicat. Itē uale ut mulier si
ne dolore partiat periculoso mortis.

Psalmus.XXXVI.

Noli emulari. Cōposuit Dauid uidens q; multi considerantes
p̄petratē Saul regis iniqui: & docebat augēdo potestate suam: &
cōplurimos alios proferantes cōtra Dauid: & multos uidēdo bo-
nos affligi: ita q; multi a via virtutē recedebant adherentes malis
& dicentes q; deus nō gerit curam de hoīeis. Hunc cōposuit ex
hortans bonos in via virtutē. Et p̄alat ad patientiam tolerandam
in aduersis. Et uale secunda Calliodog; ad confundendam inimi-
cum uenientē contra te cū armis ut tibi non noceat.

Psalmus.XXXVII.

Domine ne in furore. Fecit David itelligēs q; deus oīa pecca-
ta sua remiserat quantitā ad culpam: dubitans ne māores peccas-
tūs in futū preuenit orando humiliter & diuino manda-
to cōposuit istū psalmū recordans oīum peccatorū suorū cū dolorū

re. Valet ad remissionē peccatorū ip̄etrāndam a pena & a culpe-
telle Hieronymo & Augu. dicentibus omni die illū psalmū ut sa-
era scriptura testat̄ ad nostram doctrinā am.

Psalmus.XXXVIII.

Dixi custodiā. Fecit Dauid dum fugeret a facie filii sui Absa-
lon dū audiret utriusq; a Semeli ſibi uerōis & lapidib; illata: ut dī
ii. regū. ca. xxvi. ualeat ad patientiam ip̄etrāndam ne q; desperat̄:
uel dubitet de misericordia dei. Itē uale contra uicium lingue.

Psalmus.XXXVIII.

Expectans expectauit. dauid figurans desideriū ſanctōs patr̄e
in lymbō illū psalmū cōp̄oluit. & ſecunda doctores p̄adictos ua-
let ut omne boni ſuſideriū cōp̄leat̄ a deo ex uirtute huius psal-
mi si dicat deuote ante crucem crucifixi.

Psalmus.XL.

Beatus qui intelligit. Iſtū fecit dauid pro Salomonē filio ſuo:
quē poſt ſe nutu diuino regnaturū dīp̄oluerat: ut primo Paralipō-
menon ca. xxviii. licet Adonias frater eius cum ope Abiathar fa-
cerdotis & Iobā princeps militis dauid: ut eīl iii. regū. ca. i. Salo-
monē ſuſplantare uolebat mihi ſapientia prophetæ Nathan refi-
tisse: pro qua Salomon rex conſtitutus eīl. Valet ut hoīes eleuen-
tur ad dignitates mundi: & ut poſt ea bſidicant̄ a deo eīl Salomo-
ne. Valet ſi feribat̄ in parietibus donus ut misericordiam & bſidi-
clionē: & ſequant̄ habitantes ibidē. Et Calliodorus dicit̄ ex vir-
ture huic ps. inimicus tuus ueniet ad te cū bona pace ſi fueris di-
ſpoſitus remittere offensas & bona. p̄ximi refiſtendo ut decet.

Psalmus.XLI.

Qd̄ admodū desiderat cœrus. dauid pro eruditōe filiis corre-
denouit ut eīl ſis a filiis corre q; decantandus erat ab eis. Valet
pro oīibus iſtis desiderat ſuis ip̄etrāndis a deo. & Hiero. addit̄ q;
multi ualeat ad liberandā mortuos a penitūgatorib; q; hoc eīl
iſtū ſum̄ ſuſideriū & maximū meriti. Etiam dicit̄ q; ex hoc hō
acgrit gloriā dei in mundo & in paradiſo cum magnificiitate

actionis strag spiritualis & temporalium. Hoc idem dicit sanctus Augustinus si dicatur deute pro mortuis omni die iste prosperabit et in veritate gloriam dei consequetur. haec ille.

Psalmus.XLII.

Deus auribus nolis audiuimus. David hunc decantandus a filiis corre quia mirabilia fecit deus eis in exitu aegypti. Et secundum Cassiodorum valet ad ipertrandis consolationem tuam si dicatur deute ex tensis manibus in cruce: & uteraciter audierit obo tua.

Psalmus.XLIII.

Iudica me deus. Hunc David decantandus ut predixi valet ad gloriam mundi ipertrandam: & valet liberari ab inijs hominibus. ideo deute dicatur a curia romana in principio missae. Et dicatur et sanctus Hieronimus omni die psalmus istius non potest mori sine confessione & contritione & magna gratia dei: & haec est alia ratio potissima quae dicit ante missam: valet ad dissolendum maleficia & incantationes.

Psalmus.XLIV.

Erustravit cor meum. David fecit decantandum a filiis Corre de prosperitate filiorum israel quam habuerunt sub rege Assuero & ex regina Hester: & sic de rege Christo & regina virginis Maria post hoc loquitur. Mirabilis est obo ad sanctam trinitatem & ad virginem mariam dicenda in mane pro gratia ipertranda. Augu. dicit quod iste post mirabiliter valet ut vir diligit suam uxorem: & econuerso si dicatur in mane. Ita valet secundum Cassiodorum ut quis recitaret a morte turpissima dicendo istum ante crucifixum.

Psalmus.XLV.

Deus noster refugio. David composuit cantandum etiam a filiis Corre uero ineffabilis miraculo quod pater eorum noluit precibus eorum obediens moysi: quia terra aperta est terra & deglutiens Corre: & sicut eius ibidem virtute diuinam in aere remanerunt coram oibus sine lesione: & miraculose postea terra fortificata est sub pedibus eorum & tunc cantauerunt postea ut scriberent numeri ca. xvi. & Iosue. iii. cap. Aliud miraculum hoc secundum fuit premeditandus nolentibus

obedire restoribus datis a deo. Hieronymus dicit quod mirabiliter valet iste post ad consolandum tribulatos. & secundum Cassiodorum ut let ut aliquis in proelio iusto uictoriom obtineat ex uirtute huius. Similiter valet ut semper homo fiat uictorius contra tentatores diaboli.

Psalmus.XLVI.

Oes gentes. David pro figura christi sedentis ad dexteram dei. Valet iste post ut uerba tua placeant hominibus & gram illogum speratus die qua dixeris post. Ita valet ut in oibus agendis tuis tripalibus uendendo & emendo & negociando sis bene fortunatus: & valet secundum Cassiodorum ne timeas terremotus terrae & celorum: & ad redimendum incarceratos bona est obo iuxta Augu. cum ceteris.

Psalmus.XLVII.

Magnus dominus. Haec est figura David de christi adventu ad iudicium. Valet ad futuram inuenientiam dicendo per dies ad minus xxx. & plures si quis. & valet secundum Hieronymum pro conservatione ciuitatis ut non destruantur & non depopulerentur. Similiter dico de castris & de palatiis: & debet dici vel scribi in aliquo lapide deute ad laudem dei: quia tunc tale palatium in ciuitate est singulariter custodita a deo. Haec est finis Augu. & Hiero. Ita si dicatur obo die illa erit fortunatus in oibus agendis: vel portet secundum id est deute si fiat.

Psalmus.XLVIII.

Audite haec oes gentes. David ad spugnandam fortitudinem hereitorum dicentium uitam paradisi & glorie nullam esse futuram neque in infernum. Valet post pro gloria dei: & ad acquirendum lumen fidei. Et sanctus Hieronymus asserit quod dicentes post deute sunt tanquam uestris predicatorum & martyrum laureandi: quia mirabilem acquirunt gratiam & gloriam dei.

Psalmus.XLVIII.

Dens deo. Haec est figura David de lege dei data. Moysi exodus. ca. xxviii. Valet mirabiliter ut sacrificia & elemosynae & offertures tue exaudiantur a deo. ita quod dicentes haec post semper supplicationes

B

suz exaudiens cordialiter a deo: & per sanctos doctores dicit q̄ similes erit ab eo ex uirtute ps. oia peccata mortalia: & sic semper cum deo erunt flantes.

Psalmus.L.

Miserere mei deus. David q̄ post mortē Viriae accepit in uxo rem Bersabeam: & propheta Nathan arguit David.ii.regū.ca. xii. & tunc cognoscens peccatum suū fecit hunc psalmū: mirabiles continēs uirtutes ad ueram contritionē acquiendam: quem deus mandauit cōponendā pro nostra eruditio: teste Hiero. Et uirtus eius ē ad remissionē peccatorū ipetrandam si dicit omni die post penetratōne peccatorū uere ut afferit Augu. oia peccata tua dele bunt: & in fine uite uolabis ad celū ex uirtute ps. ideo penitētia/ lis uocat & maxime expellētia. Itē ualeat contra fluxū sanguinis per narē si dicas deuote pro te uel pro alio proximo ex caritate cel habet ut probat̄ est fluxus. & sanctus Ambrosius uocat istum ps. gloriōsissimū & utilissimū pro salute corporis & aīe. qui dicēdū est plures deuote in similibus casibus.

Psalmus.LI.

Quid gloriari in malitia. David q̄ itellexit q̄ doech capita/ neus regis Saul dixit regi qualiter David fugerat ad sacerdotem Achimalech.i.regū.ca.xxii. tunc cōpositū istū ps. uidens crudeli/ tate regis Saul quī sacerdotē predictū & ceteros oēs crudeliter occidit: quia receperat David & deflurxit ciuitatē illogē: & in ps. prophētizat mala qua postea superuerunt ad ipsum regē saul & contra doech: qui se occiderunt postea. i.regū.ca.ultimo. Valet ps. teste Hiero. mirabiliter contra detraactores & contra icitanteres potentes & iudices inique contra pauperes qui tales ex uirtute hu ius ps. defluerunt & puniēnt a deo. Et dicit Aug. q̄ perseverantes in dicendo ps. confidentes in deo uidebunt miserabilē oppressionē similiū detrahentium: ut expertum est.

Psalmus.LII.

Dixit ispiens. David de afflictione iudeorū facta a græcis: ut

habet machabeorū. ubi Antioch' rex def̄ negavit verbo & ope Et nota q̄ illa fuit prima pfectio facta in ecclēsia dei cōtra x̄m sicut illa antichristi erit ultima. uales ps. contra factos christianos pfectores & detinētes bona ecclēsia dei. Et dicit Augu. q̄ uirtutē huius ps. similes predatores cōfūndent̄ in eternū nūlū desistant.

Psalmus.LIII.

Deus in noīe tuo. David q̄ ziphei dixerunt ad Saul nōnē da uid absconditis eī apud nos. i. regū.ca. xxiii. quis ziphei effēt de tribu Iuda sicur ipse dauid: tamen voluerunt tradere eī in manib⁹ regis saul: & tunc dauid de mandato dei cōponens ps. ex uir tute eius liberatus est. Ideo dicit Hiero. q̄ istū ps. mirabiliter ualeat contra simulatores & factos amicos. Et Augu. dicit q̄ si dicāt ps. deuote cognoscēt̄ oēs pditores & oēs iūdi & oēs inimici tui: & confundēt̄ uirtute huius. Irē sanctus Cassiodorus dicit: q̄ ualeat contra crudelēs rectores: & illa eī ratio cōsideratis oībus uirtuti bus eius bonis & optimis. quare dicit̄ omni die in hora prime p totam ecclēsiam romanam ad nām defensionē. Hoc statuit deus ideo fandus Augu. uocat ps. initū diei & fundamētū nāe salutis corporis & aīe: contra uisibiles & iūsibiles hostes. ideo deuotissimi me dicāt omni die: per idē confundēt̄ oēs tui detractores plo.

Psalmus.LIII.

Exaudi deus. David fugiens de Ecilla ciuitate: ubi eī saul obli dere uolt̄: sed uirtute huius ps. liberatus est. i. regū.ca. xxiii. ualeat ps. contra iugratos ut confundēt̄. Itē ualeat ad referendū grās deo post liberationem periculi ne ingratus videaris.

Psalmus.LV.

Miserere mei deus. David p̄xuidens in spiritu passionē xp̄i q̄ ab herode & Pilato passus est. Nota per sanctū Hiero. & per oēs doctores ualeat iste ps. ut inimicus tuus trādat̄ in manib⁹ potēst ad dure punitiā illū: & sic per eos fiat uindicta tua ex uolitate dei si dicāt deuote omni die in tēpore uexationis tuae sperando

n deo uidebis vindictam inimicorum.

Psalmus.LVI.

Miserere mei deus. David fugiens a facie Saul intravit in spe luncam in qua potuit tunc occidere regem Saul: sed noluit: uolens bonū pro malo reddere exemplo nostro. Nota q̄ duo s̄ īmediati Misericordia mei: in primo petit David a deo ut non occida Saul ex diuina misericordia. in secundo uero petit ut ipse non occidat Saul ex gratia preferuātua. Valet s̄ ad ipsērādām misericordiam & grām a deo. Et Hiero. dicit q̄ ualeat ut omni die benedicta rīs a deo: & ut imiteris cordialiter uelutigia ieu xpi: ita ut dicaris uerū filius xpi dicendo psalmmū deuote.

Psalmus.LVII.

Si uere utiq̄. David audit nunciū zipheorū q̄ rex Saul cum exercitu suo ei occidere querebat. i.regum.ca.xxvi. tunc adducēs secum Abisay clam nocte uenit in caltra regis Saul dormientibus oībus & Abisay uolens occidere Saul David noluit: sed assumpta halta & cypho aquæ qui ad caput Saul more regis erat: cum ambo recessissent in locū tutum clamauit ipse David increpans pō pulum quia male custodiebant regē: & sic manifestauit suam pietatem & Saulis regis malignitatē: & alioq; iudicium persequētūm ipsum dauid iniuste. Valet s̄ per sanctū Hieronymū contra iudices malos inique persequentes pauperes. Itē ualeat ut ipsi iudices uel defistant uel q̄ ipsi morienti in malitia sua. & ualeat contra in cantationes & fallarios hoīs ut preſto confanden̄t.

Psalmus.LVIII.

Eripe me. David q̄i rex Saul misit exercitū suum ad domū dauid ad quam descendērat fugiendo: sed iuane uidens exercitū dauid mori timuit orando praecepit deus ut istū psalmū componeret i.regi.ca.xviii. & sic preſto liberatus est a morte. Valet ille s̄ mihi ualeat ut cito adiuveris a deo in tuo periculo: & ut preſto puniatur aduersari tuū. ualeat multū etiam quando hō non pōt diligere ex ore suam ut libere. Itē ualeat ut incarcerati misere ad mortē

liberent̄ si deuote dicāt̄ oīa illā probata sunt uerissimā.'

Psalmus.LVIII.

Deus repulisti nos. David uidens deuastatiōē israel anteq; regnū totū haberet ppter diuisionē regis saul. ii.regi.ca.iii. plangebat mala data in hierusalē: & nunciat̄ futura bona ex uirtute huīus s̄. Valet s̄ pro uictoria acquirendā in bello iusto cōtra fratres gentes pacta & iuramenta: teſte Hiero. & Aug. & similiter ualeat contra oīs non seruantes praeſtit̄ pacta in omni causa.

Psalmus.LX.

Exaudi deus. Nam dauid hic̄ fecit q̄i evasit illā pſecutionē regis Saul pſcriptam pro grāz actione: & q̄i puenit ad loca tutissima. Valet s̄ ut in proprieſ homo eradicāt̄ a deo: & ut in aduerſis consoler̄ ei deo. Valet et̄ ut mulier reuertāt̄ ad amorū uiri sui: & ut partes in uero mīmōnō bonam fidē conseruet̄ in eternū. Valet etiam ut seruus reuertāt̄ ad dñm suū: & ut amicus ad amīcū fideliter reconciliat̄. Valet ut peregrini & exiles reuertant̄ ad loca p̄pria cū pace & quiete. idē per Hiero. dī s̄ placationis & amoris & maxime est uirtutis. hoc ille.

Psalmus.LXI.

Nōne deo subiecta est aīa mea. David q̄i philistei uoluerit efficiere de regno ut dī. ii.regi.ca.v. uictor fuit ex uirtute s̄. Valet multū ut inimicus principū & alioq; hominū confundatur pſto a deo. ualeat mirabiliter p̄ sanctū Hiero. & Augu. ad acq̄endā, gloriam dei & grām: & ad contēp̄ū mīlī. & est̄ s̄ mire uirtutis ad ipsērādām necessaria ad uitam humanam si dicatur deuote: teſte Augu.

Psalmus.LXII.

Deus deus meus. David q̄i in principio pſecutionis sue fugerat ad regē Moab: ut i.regi.ca.xxii. sed postea ī uerbo gad̄ pro pheta rediēs ad terram iudea habitauit ī locis desertis & sterilibus ex timore Saul: & deus consolabat̄ eū ex uirtute huīus s̄. & tūc reuelat̄ ei q̄ xpi naſceret̄ de ſanguine ſuo cū mīlī. pphētis:

& ibidē deus donauit ei magnam abundantiam spaneaffi amri & argenti: ita q̄ adip̄ & pinguedine replebatur aia sua m̄tula sua & amici sui cō tota societate sua. Valet ergo ps. teste Hiero. ut si militer homo repleatur bonis spiritualibus & temporalibus cum filiis & familia sua dicendo ps. deo te frequenter. Nam oēs docto-
res ascribunt istū utilissimū esse ad abundantiam bonorum p̄ alius
acquirendam & spiritualium.

Psalmus.LXXXI.

Exaudi deus orationē meam. David praeuidēs in sp̄ danielē na-
scitur de semine suo: & tandem ex iudicio piciendū in lacu: & inde
mirabiliter a deo liberandū. iiiiii. regū. ca. xx. valet ps ut hō libereat
a conuento malignitatis dei uirtute: ualeat cōtra rectores detinen-
tes iniuste pauperes in carceribus: & ut pauperes liberentur. Itē ualeat
mirabiliter ad tollendam miseriā & calamitatem uitæ nostræ &
ut tristitia & pudor noster cōvertantur in gloriam & gaudium nūm:
ut per oēs doctores exponit p̄batur esse: ut afferit Augu.

Psalmus.LXXXII.

Te decet. David ad tollendam sterilitatē tēpōg: & ad ipetran-
dam pluviam eisibus suis & pinguedinē terræ diuino spiramie cō-
positū. ps. istū: & sic ualeat testē Hiero. ad abundantiam fructuum
terre ipetrandam & sic est maximæ uirtutis ad benedictionē po-
fessioni & terrage: & maxime hoīum diligētiū elemosynas ad ec-
clesias & ad pauperes dei plurimum ualeat.

Psalmus.LXV.

Iubilate deo. David pro grāge actione de liberatioē populi ex
egyptio licet multos alios fecerit de eadē re ad maiorē laude dei.
& cū figura resurrectionis xp̄i & hoīum. Valet ad laudandū dei
de beneficis fructus terre perceptusq; in futu: abundantius p̄ci-
pias bona terræ.

Psalmus.LXVI.

Deus misereat nr̄i. David cōposuit decantandū iti mense se-
p̄tēbris a populo post collectionē oīum fructuum terre: & ideo fu-

dei uocant mēns illū. sc̄illigia conteniebant in hierusalē ad re-
gratiandū deo & orando pro fructuō terra futuri anni ut daret
abundantia ex dei misericordia. Et nota q̄ illi q̄ ibant in hierusa-
lē ista ipetrabant uirtute huius ps. & semper abundabant in fructi-
bus terra: & sic uolunt doctores istū si talē continere uirtutem de
abundantia consolationis fructuō terra si dicatur sepe iste ps de
uote: & ab oīibus reddid̄ hoc p̄batur esse in antiqua & noua lege:
testē Hieronymo cū ceteris doctoribus.

Psalmus.LXVII.

Exurgat deus. Præuidens dauid beneficia donanda mun̄do a
xpo per suam resurrectionē & ascensionē hunc fecit. Valeat pluri-
mū contra inimicos fidei & bonorum uirog: ut confundantur. ualeat
secunda Hiero. contra pericula maris. & oīum aquage. ut prelio li-
berentur. ualeat etiam ad dei misericordiam ipetrāndam q̄ hō ni-
mis tentat a diabolō ut ps̄to libereat: & ut delēant peccata nr̄i si
dicat deuote alijs magnum grām salutis corporis & aia ps̄to da-
bit tibi deus. Hoc oēs doctores dicit & mire uirtutis h̄c ps̄: acri-
bunt Hiero. & Augu. Itē secundū aliquos hebreos si ponatur ps̄
sub capite patientis dormit conuenienter si scribat in carta noua
& munda probatum est.

Psalmus.LXVIII.

Salvi me fac. David præuidens xp̄i passionē loco xp̄i quē si-
gurat in noua lege petit liberari: ualeat mirabiliter ps̄ cōtra fulga-
ria & terremotus aeris & terræ & maris. Item Hiero. dicit q̄ ualde
ualeat contra p̄secutionē ecclēsia & pauperes & clericos & pupi-
los & uiduas: ut ps̄to liberentur si deuote dicat in tpe tribulatiōis
q̄a est ps̄ uera oratio quam xp̄is faciebat pro tpe tribus annis conti-
nuit ultimis uitæ sue: ut afferint expōtores cū sc̄o Augu.

Psalmus.LXVIII.

Deus in adiutoriō. David petens liberari presto in persecutio-
ne subita filii sui Absalon qui semel cū maximo ipetu armog: sus
perueniens ut p̄icem occideret. David t̄jic orans ps̄ istū. cuius uitu-

te liberatus est. ut. ii. regi. ca. v. Valet ps. per sriam Hiero. ut in oī
subito piculo libertē: & ut in oī principio actionē corporis & aīe
bonū & optimū fundamētū habeat cū p̄spēritate futura: & haec
est rō quare in principio horagē canonicagē semper dī. Aug. scri
bit ps esse initium nostrū salutis corporis & aīe si deuote dicatur
muniendo caput & corpus nostrum cum signo crucis in omnibus
actionibus nostris.

Psalmus. LXX.

In te dñe spau. David allegans causas quare debet iſe in nō
exēplo adiuuari a deo. Primo q̄a deus est valde magnificus & oī
misericordie. Itē q̄a iſe in solo deo spabat qui iam oīa pecca
ta remiserat sibi. Valet ut hō similiter considerant summam elemē
tum dei & bonam cōfidentiam ei⁹ iuueat a deo. Itē valet ut hō ipē
tret b̄ficationē diuinam sup se & filios suos & bona sua si aliqui i
septimana deuote dicāt per se uel p̄ alia p̄ximis ex caritate dicāt.

Psalmus. LXXI.

Deus iudicū tut. David ut filius suus Salomon eff̄ rex post
et: ut iusticia & veritate idueret: & regnū p̄sp̄eraret: ē figura xp̄i
regis & Salomonis regis futuri: est ps quē orabant sacerdotes p̄
Salomonis futuro rege in tēplo. Valet ad amore hoīum ip̄teranā
dā maxime principi & rectōge: ut sermo tuus sit gratus oīibus au
diētibus & uidentibus te dei ḡfa testē Aug. cōf̄ cateris doc̄t.

Psalmus. LXXII.

Quām bonus israel deus. David Asaph q̄ nō solū ex principa
lioribus cantoribus fuit decantandū fecit: sed sp̄m sanctū habuit
p̄phetizando secundū Aug. sed modus uerificandi per Asaph
copositus est. & valet ad mūditiam corporis ip̄teranadā. Valet
et secundū Hiero. ut deus conseruat ḡfā suam in nobis.

Psalmus. LXXIII.

Vt qđ deus repulisti in finē. David & decantandā p̄ Asaph &
ordinandā in ueribus: & et figura futurē afflictionis fideliū xp̄i
& ecclesiae. & valet contra obſtinatos q̄ credunt de derelictis a deo

valet secundū Hiero. ut qualibet particularis p̄sona nunq̄ despe
ret in uirtute huius: si aliqui in afflictionibus dicāt deuote.

Psalmus. LXXXIII.

Confitebitur tibi deus. David decantandā etiam Asaph cō
aliis cantoribus pro reuersione populi ad propria pos̄ captiuitatē
populi. Valet ut aliquis benedicatur a deo in captiuitate sua: & ut
liberet a captiuitate & a carceribus si dicatur deuote oī die in tēp
captiuitatis: ut aſſerit Hiero. & Aug. per exempla sancti Ioannis
euangelistae: & sancti Thomae martyris: qui dicentes ps. liberati
sunt cum multis aliis.

Psalmus. LXXV.

Notus in iudea deus. David praeuidens in spiritu afflictionem
regni iudea per Senacharib: ut. iii. regi. ca. xviii. scripti h̄c ps.
Valet ad tollēdam nequitiam de aliquo collegio dei ḡfa: & et se
cundū Hiero. optima oīdā ab pacē acquirendā & multum valet
ut aliquis reuertat̄ cum pace ad p̄p̄riam dignitatem. habet uirtu
tes predicti ps. immediate ut fent̄ Aug. valet ut fūcipariās ab oīb̄
in necessitatibus quis deuote.

Psalmus. LXXVI.

Voce mea ad dñm clamaui. David praeuidens in spiritu captiui
tatem babyloniam ppter malos iudeos. iii. regi. ca. in fine eam
quod̄ terminandā p̄ orōnes Danielis & alioꝝ fandōꝝ ps feri
psit. valet ut liberet̄ homo a malitia p̄litoꝝ. & valet contra qua
rentes dignitatem cum peccato. ut citō confundant̄. testē Callio
doro cum cateris doc̄t.

Psalmus. LXXVII.

Attenite popule meus. David p̄phetizans p̄ exēpla q̄ regnū
totū cum. xii. tribubus ex diuina uolūtate pertinebat ad eū & ad
succesores suos: etiam figurans q̄ xp̄s erat ex diuina elec̄tō rex
regū ps. fecit & secundū Hiero. ps. et magna uirtutis: q̄a auferet
in populo cōm̄ iugratiūdīne & cōm̄ iram si dicāt deuote per sacer
dotes habitantes & orantes in tēplo. ideo per Hiero. est dicēdus

Si a faciendoebet in offini afflictionis populi sui & utre liberabit
exemplo malo populus probatum est.

Psalmus.LXXXVIII.

Domi vescerunt gressi. Daud pudent in spuma destructionem
hieros & aplo eius per Nabuchodonosor et illi regis. caxxi.
valet ex ista Hierosym ad oratione pro ecclesia qd' osca & pro
religione & pro bono lucio diligenter eum et recipiatis lete ab hostibus i' ne
efficietur. et expedit illi dicente deinceps ps.

Psalmus.LXXXIX.

Qui regis Israel. Daud figurans adulterii xpi. Valet ad easlita
ti clementiam in muliere difolues & in iure adulteri : valet et
contra magistrum boni fructu li dicas in tpe quo unica plantatur
uel in tpe quo ipsius fructificatur li dicas deinceps pro aliis dieb'
ut afflent eis doctores valet et mulier fornicatrix li calla.

Psalmus.LXXX.

Exultab' deo. Daud referendo gratia deo de eisib' fructibus &
vindictam receperunt in tuncle leprobi ut et recipiunt boni fruct' pro
anno hunc et clausi dicti illi ps. super a deus mulier ea'.

Psalmus.LXXXI.

Domi flent in synagoga. Daud cora' querens indicet qd' in oculi
tunc punient ex viuere fini qd' innocent' pecunia vel odio : li dicas
deinceps a paup' oppretto vel ab alio uno deinceps pro paup' tribu
laetitiam habet confundend' audax malorum et afflent Hiero. valet et
per quadam et iudeo' conseruand' ad fidem ex diuina gfa.

Psalmus.LXXXII.

Domi quis simili est ibi. Daud praesidens illos qui incederent
terram iudeorum et illi regis. ca. xxviii. rube' valet cora' fures & la
tronos ut capiant & coprificant ecclesie Hierosq' deinceps le osdil' : in
antiq' plibus plautus si dicas deinceps etiam confundend' eis
mali qui querunt caritatis & desiderant necessitates in populo ex
genuis suis confundend' li dicas aliquando tempore caritatis &

expeditatis corom.

Psalmus.LXXXIII.

Quam dilecta David ad exprimendu' desiderio' multorum san
ctorum patrum ad gloriam dei. Val et ut' am doctrinam p' sanctu' Hiero
Hiero ut corda nostra desiderari paradiu' qd' bonus opif' ihu' valet p'
Angu'li dicas deinceps sup' oes agros & sup' oes possessiones fideli
um p' quod' qd' ut' in mulierem deambulando p' possessiones uel
flando deinceps maxime uale li dicas in agri in dieb' Iohannis : qa
tac' melior illi olo. Ite uale in illa die li dicas deinceps ut recipiatis
in ei tpe & in ei loco qd' caritate. & sic per illi ps. conferuabunt
fructus & undemur terrae tuae dicendo ps. ut pax' pro gloria
dei & iustificatione uite tue & tuoi' te' lib' doctoris' oibus. Item
ad fopandu' iniunctu' dic ps. in omni actione superalibus et.

Psalmus.LXXXIII.4

Bridixisti die terram tuam. Daud figurans liberationis popu
li dei & liberationis mundi a xpo. Valet ut ho' benedicta a deo. &
ut ho' sit fortunatus in oibus agendum in illa die quo' dixerit hunc
ps. Et dicit Hiero qd' illa die no poteris decipi neq' opprimi in ali
qua causa qd' dixeris hunc si deinceps.

Psalmus.LXXXV.

Inclina dñe. Daud orans deu' pro liberatione sua ab o' pfectu
tione regis Saul. Nam fuis Hiero' venerabilis ps. illi uocatus quia
valet mirabiliter ad iperrandam liberationem oium pfectu' &
oppositioni nrae li dicas in tpe tribulati' liberabit fuit & daudi
liberatus illi p' ps. illi a deo decripto ppter hoc iperandum.

Psalmus.LXXXVI.

Fundamenta. Daud de mysterio xpi & ecclesie que noic syo
& hierusalem designat: que fuit fundata in montib' iudei in apo
bolis. Valet ad caritatem proximorum & ad dei amorem iperrand
um secundu' Hiero. Valet secunda Cagliodoss ut ecclesia dei pr
ebeat in bona gfa dei: & similiter omne collegium religiose fu
tabitur in bono si deinceps dicatur.

Psalms. LXXXVII.

Dñe deus. David figurans xpi passionē. ualeat ad pacē subito ipetrandam contra aduersarios consanguineos & affines ut deus det is pacem subito. teste Augu.

Psalmus. LXXXVIII.

Misericordias dñi. David postij ipertrauit regnū suis totū nunc
mirante diuinā cōpositū ps. istū ad ipertrandū stabilitatē regni sui
de qua scribit̄ danielis.vii. ualeat ad ipertrandū stabilitatē regni
& bono temporaliū. Itē ualeat ad ipertrandū stabilitatē sanitatis
corporis & aīas: ita ut homo dīcēs ps. confirmabit̄ in ḡia dei &
moriet̄ cū benedictione eterna. teste Hiero. & Aug.

Psalms. LXXXIX.

Dñe refugia. Licet iste ps concedes sequentibus moysi intituletur: tñ a dauid factus est et oibis alii secundum Augu. Moyse de dit solum fortiam extrinsecam: sed dauid dedit materiam & formam iuris fecam: que et nobilior: in quo si aliqua veteris & novae legis tangunt: ualeat ad acquirendam sapientiam & intellectum in rebus mechanicis & in agibilibus mundi: & ualeat ad prosperitatem agendos mundi. & ualeat ut acquiras benedictiones parvum & papa & platoz ad prosperandu in rebus mundi. Nota q: iste ps concedes sequentibus acriberat' moysi: ppter. xi. benedictiones ascriptas in eis quibus moyses benedixit populo: & filii israel: ut deuteronomio ca. xxxix. acriberat' ualeat ne benedictiones praedictae possint ipediri a diabolo uel ab hoste: sed uiriliter uiues cu' oib' be nedictionibus dicendo g's.

Psalms, XC.

Qui habitat. David ut praedixi in forma iuris seca: sed moyses modis dedit verisificandi: ga daniel in sua iuuentute litteraturam non cognovit: ut per eum dicit in ps. lxx: valet plurimis ut qui dixerit omni die deute lo abebit deus eternum i laum deute sicut gallina fouet pullos suos i sub aliis. & erit deus seatus tibi: ita q nec gladio nec sagitta nec ful gure nec aliquo contrario moriens: neq; deus

nec diabolus tētādo p̄ualebit: sed dicendo p̄s of die angeli dei
custodiēt in oībus uīis tuis: neq; poteris ledi a belliſis & ſerpentiſis
grauior: sed ſalua biſt uita corporis & aīis cū ſubſtantia tua & ho-
nore & cū benedictione dei paraſitūm itrabis oī die dicendo p̄s.
Ex hoc diuinio myſterio cantat̄ in cōpletorio omni die.

Psalms. xCl.

Bonum est cōfiteri dñi. Hic dauid uel moyses ut dicitur ē ad redendū g̃as deo. Valet ut h̃o p̃mōeāt ad platiōes & ad dignitates & ad exaltationes dñis & temporalium: & ad p̃seritatem ut de multis maxime de Ioseph simile fniām orans & aliis legiū ex uite huia ps. Ideo dicit Aug. q̃ est ps. maxime uirtutis ad gloriā & dignitatis huia mundi: ex diuinā uirtute.

Psalms.XCII.

Dominus regnauit. Dauid uel moyses ut dictum est: & est figura de regno xpi. Valer ut hoc fide & caritate isformet: & ut pa latius uel dominus bene adiecit: ita quod habitantes se in pace uiuant. ut hac probat Hiero. cum gloria dei erunt.

Psalmus. XCIII.

Deus ultionis. Moyses uel dauid ut dixi in fideinentibus. Vale contra hereticos dicentes deit non habere prouidentiam misericordie. Itē ualeat ut inimicus fugiat a facie tua. Itē ualeat contra lugubres uolentes op̄ primere paup̄es & pupillos & uiduas. Et dicit Augu. q̄ si dicatur deuote contra istos apud desipientes uel durissime punientia a deo qui est alios vindictare & ultionum.

Psalms. XCIII.

Venite exultemus. David loquens propter spiritum sanctum ad fratrem eruditum hunc coposuit dicendum in matutinis. Cuius uitius est ut afficerit seculis Hiero. ad obedientiam deo in corde & corpore nostro. Itē dicit Hiero. quod per isti sp̄ expellat demon ab oī loco mādi: & ab oī corpore humano: & exire uitius ab oī bona iocundaria & ad horum filiorum obediētiam parvib⁹ multis ualeat & ut bridicant̄ a deo oī die. deo dī semp̄ in matutinis in quo religiosi benedicunt̄ a deo.

Psalmus.XCV.

Cantate dño. Est figura ecclie xp̄i ubi ell̄ lex noua & rex no-
uus: iō canticū nouū cantat̄. ualeat ad magnam grām dei & ange-
loḡ cantantis canticū nouū ipetrandam. Valet plorūm p Aug.
ut recipias seruitia & suffragia a potētibus & diuitiis & ut exau-
diaris ab eis illa die qua dixeris ps. ill̄ deute. **Psalmus.XCVI.**

Dñs regnauit. David figurans xp̄i iudicū. Valet ut misi bene
illumineat̄ ad purgandam cōficiantiam eorum . item ualeat ut uix
& uxoris & amicus cd̄ amico frater cd̄ sic in bono amore recōciliē-
tur. Itē ualeat ut in bello iusto possis pualere teste Aug. i oib̄ p̄dī
etis: & ut illumineris in agendis tuis. **Psalmus.XCVII.**

Cantate dño. Valet sicut dixi de primo cantate.

Psalmus.XCVIII.

Dñs regnauit. David in sp̄a uidit aduentū xp̄i quo exultauerit
p̄es Abraham cd̄ ceteris pribus. Valet ut nup dixi de primo Do-
minus regnauit. **Psalmus.XCVIII.**

Iubilate. David fecit decantandū in hora sacrificii & oblationis/
nū hostiis in missa iocundissime cd̄ angelis & sacerdotibus q̄ sunt
in mēa dñi: q̄ temp̄ talis oris bonor & malor exaudiat̄. ualeat ut
dicas missam uel ut audias illam cd̄ magna utilitate corporis & aīe-
guislandam ifallanter illa die per te audita missa. **Psalmus.C.**

Misericordiam & iudicū. David q̄pi cognovit sibi flabiliū re-
gnū a deo: ut regi. ii.ca.v.tunc ipse dauid propulsit in mente sua
temp̄ iuste uiuere. ualeat ps̄ iste iuxta sc̄m Hiero. ut principes con-
seruent̄ in regno suo. & ualeat contra incantatores & maleficia ut
dissoluant̄ si dicat̄ deute oī die in tpe maleficis & est optima oīo
patrum famulas. **Psalmus.CI.**

Dñe exaudi. David de anxietate populi israel desiderantis li-
berari pro aduentū xp̄i. ut. i.machabeor. ca. ii.cōpofuit ps̄. & me-
rito est. v.poenitentia. ualeat ut homo cōsoleat̄ in mundo isto secū-
dū Hiero. q̄ dixerit ill̄ deute oī die mirabiliter cōsolabit̄ in vita
sua & congaudebit semp̄ in oib̄ agēdis eius. **Psalmus.CII.**

Benedic. Dauid ad excitandū hoīes & angelos & alias crea-
turas ad laudandū deum q̄ oculo suo oīa gubernat. ualeat ad ipe-
trāndam sap̄iam a deo: & ad fanandū uige anxiat̄. telle Hiero. ut
gloriē semp̄ in deo & in substantia mundi. **Psalmus.CIII.**

Benedic. Hē virtutes p̄dicti immediate: & legit̄ q̄ sancta mag-
dalena dicebat of die istos duos ps̄. Benedic: quoq̄ uitute merci/
bat consolari oī die ab angelis. & secundū Hiero. & Aug. ualeat ps̄
ut religiosi & laici deute liant p̄fecti: ita q̄ angeli alloquen̄ eos
faletē dicendo unum de iisib̄ duobus. **Psalmus.CIII.**

Confitemini dño. David & el̄ prim⁹ ps̄. q̄ intitulat̄ ex his dua-
bus dictiōnibus hebraicis alleluia. ia.nam alleluia cd̄ dictio prima q̄
significat laudat̄. ia. vero significat deum: ideo alleluia idē est qd̄
laudat̄ deū. Virtus ps̄ el̄ mirabilis secundū Aug. ad ipetrandam
grām ut libereat̄ hō de carcere p̄ angelos q̄ nō cessant laudare deū
um: hoc ex tūm p̄bat Hiero. q̄a dicentes ps̄. similes sunt angelis
dei. ualeat et ut nunq̄ homo nimia paupertate grauer̄. **Psalmus.CV.**

Confitemini. Et est. ii.in quo est alleluia p̄ dauid: & ista est rō
quare in fessis ante uersum in missa bis replicat̄ alleluia figurā/
do egregie qd̄ tunc angeli & hoīes deum laudant duplikando al-
leluia. & haec est ratio Hiero. **Psalmus.CVI.**

Confitemini dño. Et est. iii.ps. dauid in quo est alleluia . & est
ratio quarti in missa solēnitatum etiam post uersum ante euangeli-
um tertio replicat̄ alleluia: figurando ut hoīes corde & uerbo &
ope tenent̄ laudare deum iuxta illad̄ euangelij. Nō oīs q̄ dixerit
mihi dñe dñe: sed q̄ fecerit voluntatē p̄is mei iratib̄ in regni ce-
loḡ. Valet ad ipetrandam remissionē oīum peccator̄ si dicat̄ de
uote in fessis diebus. & addid̄ sanctus Caiſiodorus qd̄ dicentes
hunc ps̄. aliquando. semper diuities erunt. **Psalmus.CVII.**

Parat̄ cor meū deus. David pro grāz actione contra idume-
os. ut. ii.regi. ca. viii.scribit̄. Valet ps̄ ut serui reuertant̄ ad grām
C II

dixit: scilicet ita quod seruit a deo: & filius a p̄f: & uxor a tiro oēsi
grām obtinēbat quam petierunt illa die qua dicitur ps. devote.

Psalms. CVIII.

Deus laudē meam. David ostendens in sp̄l q̄ hac esset orō xpi
in passione cōtra iudam & contra malos iudeos. pro m̄a doctrī
na cōpositū istū. & ualeat cōtra inimicos tuos ut uideas eōe ultio
nē a deo factam q̄ penit sibi dari uindictam si dixeris ps. oī
dic cōtra inimicos spando in deo bono corde relinquendo uindi
ctam illi uidebis confusione inimicōe: ifra amīt: fed si dixeris ex
odio & iniqtate tu patieris uindictam iniqtatis tuae. hec est orō di
cenda devote ut confoleris & ut hēas bona tua uiolēter raptā a te
in uirtute huius ps. dicēdū cōrde contrito: & aliēt pro te dicere
pot cōf deuotione fida. hec enī est finia cunctōe doctōe expo
nentū ps. & mirabilis & uera cōf dei gra & exemplo xpi p̄batur
uera contra iudam & iudeos in mundo dis̄psos ut uides.

Psalms. CVIII.

Dixit dñs dñs meo. David p̄phetizans sacerdotis xpi & uerbi
qualitatē ad deū p̄m & de subiectōe inimicōe xpi & de re
paratione angelica: & de fessione xpi ad dexteram p̄is orantis
pro nobis hic cōpositū. Valeat plurimū ad ipetrandam grām dñi
nři Iesu xpi & angelōe: & cōf maxime uirtutis p̄ (scim Augu. ad
ipetrandū & ad orandū pro pontificib⁹ & plati ecclesi⁹: & p
dñis temporalib⁹. ut ppetuent̄ in sede sua cū gloria & pace sua &
succēsione. Hæc oīa testis Hiero. & Augu. p̄psalſum ps. aſcri
bentes esse & magna uirtutis.

Psalms. CX.

Confitebor. David p̄ph̄tizans opa dei que sicut in eucharisti
sua ps. compofuit. Valeat & dici debet quando homo recipit cor
pus xpi: & ualeat ad caſtanda peccata cum ponis eōe.

Psalms. CXI.

Beatus uir. David ostendens q̄ timētes deū erant obedientes
et tunc benedicēt ipsi & filii sui. id eo ualeat ps. ut filii tui ipetrent

benedictionē sup se. id eo ps. quem pater adiſcent in pueritia u
benedicāt in opibus suis si devote dicāt per eos uere beati erūt:
testis Hiero. cum ceteris doctoribus.

Psalms. CXII. cōf hymnus hebreoꝝ cōf. vi. sequētū.

Laudate pueri. David ostendens q̄ p̄ ueris laudandus el de⁹
& cōs consequēt̄ ilī effectus: q̄a exaltabunt̄ coram principib⁹
& de paupertate ad diuitias & ad gloriam sicut Ioseph puer & ipse
david exaltati sunt in mundo: ita filii tui si dixerint ps. oī die exal
tabunt̄: & uxor tua fertilis erit in uirtute huius ps. Et nota bene
q̄ ipse ps. uocat̄ hymnus hebreoꝝ quē ſolēniter decantabant p̄ne
ri eōe & mundi uiri poſt cotnam agni pafchalisi ad ipetrandam
grām beneficioꝝ dictoꝝ: id eo in euangelio passionis xpi: qđ
hymno dñcē exterrit in monte oiliuēti: & ille ps. est hymnus uig⁹
ad Beati imaculati: exclusiue. quē xps. cum discipulis dixerunt in
illa coena. Mathei. xxvi.

Psalms. CXIII.

In exitu iſrael. David & cōf secundus ps. hymni p̄dicti fac̄ p̄
pter beneficia data populo in exito de agypto. Valeat ps. qđ corp⁹
defēt ad sepulchru. ualeat ad liberandū iſcarceratos inuicti deten
tos: ut per Augu. leḡt multos liberatos esſe.

Psalms. CXIV.

Dilexi quoniam. David cōſiderans dolores xpi orantis ad de
um p̄m cōf m̄e ecclesia liberali hume compofuit. Valeat mirabilis
ter ps. pro defunctis & pro di dolore corporis auferendo ut scribit
Augu. & est tertius hymni p̄dicti.

Psalms. CXV.

Credidi. David uidēs afflictionē in primitiva ecclēſia apōſto
log⁹ & martyris cōdētū in x̄o. ppter illa que uiderant & audie
rant in passione xpi: & ille est. iii. hymni p̄dicti. Et nota mira
bilē uirtutē dicente ſeo Hiero. q̄ qđ dixerit hunc ps. ter devote
uel dici fecerit in articulo mortis uere absolueſ ab oībus peccatis
suis ex uirtute data huī ps. quē ſeis Hiero. pſcioſum appellat.

Psalms. CXVI.

C iii

Latpate dñi. David declarans successus statutū ecclesie in quo multi gētēles in xp̄m crediderūt: & est q̄nt⁹ hymni hebreo: valet contra oīos ut confitim̄t in bono ope. teste Aug.

Psalmus. CXVII.

Confitemini dñi. David figurans statutū ecclesie successus in quo multi doctores floruerūt in ecclesia. valet cōtra tribulationes ecclesie: & ut miraculo: apianē carceres vel alia loca ut liberent ecclesiastis psonæ ad orandum pro uiuis & mortuis: & eīl ultimus hymni p̄cītī hebreo: quē consolatorū ps. uocat Hiero.

Psalmus. CXVIII. & ē. xxii. uerſū & līgāz alphabeti hebraici.

Beati imaculati. David figurans beatitudinē quē habetur in uita. Si uis ordīne uerſū illū magis ps. nota q̄ octo primi uerſū icipiunt p̄ līas octo primas alphabeti hebraici: & alii octo uerſū p̄ secundū octonarium alphabeti hebraici: & si successione usq; ad ps. Ad dñm cōtribularer: exclusive. & est unus ps cū octo nariis litteris. xxii. qubis cōprehēdunt̄. xxii. līas alphabeti hebraici. Valet ut alijs uitæ contéplatiuæ uiuat: & caste p̄seuerando in studiis līgāz. Et credit̄ per scđm Hiero. q̄ uirgo Maria hunc dicebat omni die q̄a eīl sc̄ala contéplandi dñs. xxii. gradus existentia in isto ps. Beati imaculati.

Psalmus. CXVIII. ps. graduales. xv. sequentes imediate.

Ad dñm cōtribularer. David q̄a erant. xv. gradus ascendēdo ad templū idēo fecit illū ps. cū. xiii. sequētū inediate mandans diuina uirtute ut in omni gradu ascendiō per sacerdotes decantare: unus ps successus. idēo dicunt̄ graduales. Valet itē primus ad ipertrandā liberationē ecclesie dei & clericorū a lingua dolosa si dicat̄ deuore p̄ clericos. valet ad suffocandū tentationes diaboli. valet mirabiliter ad eleuandas tribulationes mundi. Et Hiero. dīc it q̄ ppter istas mirabiles uirtutes decantabat̄ sup primo gradu coram toto populo: & sic consolabat̄ populus in uirtute. huius ps.

Psalmus. CXX.

Leuauit oculos meos. Et est seūdūs gradualis ex quo populus

ad montes idēt ad angelos oculos leuabat sup secundo gra. du & sic confundebant̄ p̄ angelos oēs inimici ecclesie. Valet mirabiliter ut papa & ecclesia cū uictoria uiuat in eternū. ut exponit Hie ro. cū oībus doctoribus.

Psalmus. CXXI.

Letatus sum in his. Est. iii. graduāls cantandū in. iii. gradu in quo audiebant futuram uictoram & pacē contra pximos inimi cōs ecclesie. Valet mirabiliter ad pacē ipertrandā fratrū & ger manoz tuoz. valet ut qs illumine: q̄si uult irrate religione: & uale ut omne collegiū ecclesiasticū in pace uiuat ut exponit docto res oēs: & valet p̄ Augu. ut bene fabrice: ecclesia cū gloria dei & redditibus bonis.

Psalmus. CXXII.

Ad te leuauit. David decantandū in. iv. gradu. Valet ut oēs religiosi dicentes q̄s iuuent̄ a despiciētibus eos & ipsi despiciēt clericos uirtute huius punient̄ a deo ut afferat̄ doctor es prædicti.

Psalmus. CXXIII.

Nisi q̄a. David decantandū in. v. gradu. uale ut ecclesia & clerici oēs semp̄ uocant̄ a deo: quē sic cantabat David i pfalterio suo pro ecclesia dei p̄uidēs dictū xpi ex uirtute huius ps. ecce ego uobisē sum cibus diel⁹.

Psalmus. CXXIII.

Qui confidit. David decantandū in. vi. gradu: q̄a deus mitit angelos q̄ intelligunt̄ p̄ montes ad defensionē cleri & populi dicēt sonat leticia & uictoria ecclesie dei & clericorū: valet multū ad se fonat leticia & uictoria ecclesie dei & clericorū: valet multū ad se minandū terras ecclesie si tbc tpls dicat̄ deuote a clericis tbc col ligent fructus in leticia & abundanter: ut experientia narrant̄ he bri doctores.

Psalmus. CXXV.

In cōuertendo dñs. David decantandū in. vii. gradu in quo re sonat leticia & uictoria ecclesie dei & clericorū: valet multū ad se minandū terras ecclesie si tbc tpls dicat̄ deuote a clericis tbc col ligent fructus in leticia & abundanter: ut experientia narrant̄ he bri doctores.

Psalmus. CXXVI.

Nisi dñs. David decantandū in. viii. gradu offendens qualiter deus ciuitates. & castra & domos ecclesie & t̄p̄lia bona semp̄ cu flodit. Valet ut omne adiūciā & omne op̄ clei. og. & laicorū bis fundet̄ si dicat̄ in tpc adiūcationis oī die. Et dicit Hiero. q̄ libabi

tantes abundabat psalibus & in pace ei virtutibus uiuent. addes
q̄ iste ps. mirabiliter ualeat si dicat oī die q̄i quis sollicitat cōtra te
re m̄imonium & sponsalia: q̄a tūc si p̄o/ pererit cū prole sua vir
tute huius ps. a deo custodierit.

Psalmus. CXXVII.

Beati oēs. David decantandū in .viii. gradu: q̄a figurat om̄ne
benedictionē dei dandam sup parētes & sup filios dicētes hūc ps
ex quo abundabat in fructibus terra: & in ceteris bonis cōnūme
ratis in ps. ideo Hiero. ascribit ps. illū magnā uirtutis & multarū
benedictionū sp̄alib⁹ & sp̄alib⁹ iter oēs ps. illōs graduales.

Psalmus. CXXVIII.

Sepe expugnauerit. David decantandū in .x. gradu . & figu
rat qualiter p̄mittit deus aliq̄i eccl̄iam & clēricos expugnari a
m̄ido: & tandem deus concidet ceruices peccatoris expugnatum
ualeat ut cognoscas te seruū dei: quia uirtute hui⁹ liberaberis a ma
nu peccatoris.

Deprofundis. Decantandū in .xi. gradu: figurando q̄ eccl̄ia
dei orat pro p̄. eccl̄itoribus ut eleuent̄ a p̄fundis peccatoris: & dicit
Hiero. q̄ ex uirtute hui⁹ deuote cōuerteris est dauid & paulus apo
stolus. & liberatus est populus dei orantibus clēricis hanc orationē
quam ueram poenitentiale alerbit̄ ēt Aug. dicendo q̄ ēt mirabili
ter ualeat pro mortuis sup oēs alios ps. graduales . & dicit q̄ ualeat
in modo contra tēp̄efates & contra tentationes . Ultimo dicit
Aug. q̄ ista oratio ps. tantæ uirtutis est ut deus semp̄ exaudiat a
quocūq̄ dicat deuote.

Psalmus. CXXX.

Dicē non est exaltatū. David decantandū in .xii. gradu: ad ipe
trāndam humilitatē: que debet esse gēma & corona clēricorum: ua
let ut supbus filius tuus uel amicus fiat humili ex uirtute ps. & ut
uiuas castas si dicat deuote.

Psalmus. CXXXI.

Memento dñe dauid. Et est decantandū in .xiii. gradu: in quo
p̄mittit deus ipsa humilitate dauid q̄ nascet̄ filius dei ex femine

david iti quo iurat deus q̄ erit defensor eccl̄iae & bonoḡ facer
dōti replendo illam salutaribus. Valet p̄ oēs dicentes ps. similiter
abundent & custodiantur telle Augu. cuius opinio est q̄ eccl̄iae
mundo iperat & regnat uirtute ps. gradualis istoꝝ . sed maxime
ppter illū ps. a deo eccl̄iae datum.

Psalmus. CXXXII.

Ecce q̄ boni. David decantandū in .xiii. gradu. ualeat mirabili
ter p̄ sc̄m Hiero. ad ipertrandū bona sp̄alib⁹ & amicitias hoīum:
qua duo figurant̄ a deo de unguento de rore exposito in ps. que
p̄bant abundantiam & pinguedinē sp̄alib⁹ a deo eterno. nam fan
chus Hiero. cordialissime exorat totū mundū ad dicendū illū ps.
cū sequenti ps. immedie. & dicit q̄ dicētes non solū i pinguedine
sp̄alib⁹ uite: sed in oī leticia & ḡia hoīum xp̄ianoḡ gloriarib⁹:
& tandem saluabunt̄: nec mala morte puniri poterit. Breuiter legi
tur q̄ ex illis uirtutibus in primitiuā eccl̄ia papa Silvester ordi
nauerat hunc ps. dicendū esse oī die & ab oībus fidelibus pro felici
itate donare predicto.

Psalmus. CXXXIII.

Ecce n̄c. David & cīl̄ decantandū in .xv. gradu & ultimo: &
est coniunctus predicto immedie cīl̄ uirtutibus eiusdem & benedi
ctione diuina consumabunt̄ prædicta uirtute huius &c.

Psalmus. CXXXIV.

Laudate nomen dñi. Ex istis oībus p̄dīctis dauid nos iurat ad
laudandū nōmen dñi. Et dī ps. alleluia hebraico: ut expofitum est
supra in alio ps. CIII.

Psalmus. CXXXV.

Confitemini. David hic exponit rationē laudandi dei q̄a mi
rabilia magna fecit deus ut appetat in ps. ualeat ad laudandū diu
na opa nt replearis dei ḡia.

Psalmus. CXXXVI.

Sup̄ flumina. Hic repetit dauid vindictam factam a deo cōtra
inimicos populi sui. ualeat p̄ sc̄m Augu. ut exiles & feccerati li
ent̄ a manibus crudelitatis in uirtute huius ps. ut scribit̄ probat̄
nota mirabilis crudelitatē ex p̄missione diuina in destruccióne
bolonioḡ: q̄a tūc Medi & Perſi accipiebant pueros babylonis

per pedes & cofatis parentib⁹ eōs allidebant eōs capita contra
parietes & contra lapides in oculis eūm ut Isaē ca. viii. scribiuntur.
Psalms. CXXXVII.

Confitebor. David postq⁹ oēs liberationes suas decantauit ps.
gras agendo deo. valet ad liberānū sc̄ceratos. & dicit Hiero.
q̄ ille sc̄ceratus bene contritus dīces hunc fs. deute oī die fal-
tem pluries. secundū q̄ poterit denotius dixerit liberabit.
Psalms. CXXXVIII.

Dñe p̄bas. David in ultimis duobus versib⁹ huius ps. totam
sniām concludit. & valent illi duo ḡseris soli ut hō ueniat ad p̄ce
nitētiam & contritionē pro sua falute. Hec est snia Aug. optima.
Psalms. CXXXVIII.

Eripe me dīc. David uidens vindictam Saulis regis in monte
gerboe ubi mortuus est saul cum sociis suis: dauid gr̄as egit deo.
valet ps. contra nenētiā datum uel in fagita uel in potatione: &
dī probatum hoc est per multos doctores.

Psalms. CXL.

Dīc clamaui. Hic orat dauid deo exissime ut nunq̄ cadat i pec-
ato lingua: q̄a periculōsum est: & valet ps. ut confeuerter hō
subleuef ad gloriā mundi q̄a loquentes ueritatem cum pximo
suo regnant in terris ut ascribit sc̄ts Hier. cum patientes & mites
erunt. Psalms. CXL.

Vocē mīa. Q̄ n̄ dauid erat in spelunca philistini concurrentes
ut eum cōiderent diuino spiramine istūm composuit & liberatus
est: & dicit Hiero. q̄ sic erit nobis dicentibus istū ps. in angustiis
nīs q̄a liberabitur a deo si deute dixerim⁹. Et Augu. connume-
rat oīa picula in aqua & in terra: & oēs afflictiones uiros & mu-
lios: deinde concludit q̄ ille ps. ex diuino mandato cōpositus est
ad nīam eruditōne. & miranda dicit Augu. de uitute hui⁹. q̄s ita
p̄mitens q̄ semp exaudieris dicendo ps. ut p̄ multa exēplant
tum fuit p̄ eundē cum devotione orando. Psalms. C.

Dūc exaudi. Deus dixit ad dauid pro eruditōne nīa q̄ in

Missa t'ultima canta contineente i Psalmi CXLIII⁹ fina
al CL⁹ che finisce colle parole Amen. Finis.

In progressum Brixiae per d. Thomam ferandum: anno
dñi. M. cccc LXXXIII. de meuse octobris. =

(Vedi l'esemplare completo nello scaffale Lechi at
n. 132.)

